

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA o.p.s.

Studijní program: B0413P050002 Ekonomika a management

Studijní obor/specializace: Specializace Finanční řízení

**Dary a dotace v účetních závěrkách
nestátních neziskových organizací
Bakalářská práce**

Nikola BOJČEVOVÁ

Vedoucí práce: doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.

ŠKODA AUTO Vysoká škola

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Nikola Bojčevová**

Studijní program: Ekonomika a management

Specializace: Finanční řízení

Název tématu: **Dary a dotace v účetních závěrkách nestátních neziskových organizací**

Cíl: Cílem práce je podat ucelený přehled způsobů financování nestátních neziskových organizací s důrazem na dary a dotace. Teoretická část práce se bude věnovat právnímu rámci neziskového sektoru ČR, vymezení specifík účetnictví a výkaznictví nestátních neziskových organizací a vymezení různých zdrojů financování nestátních neziskových organizací. Praktická část práce bude zaměřena na analýzu tří vybraných účetních závěrek nestátních neziskových organizací s tím, že bude posouzena jejich vypovídací schopnost, využití účetní postupy a dohledatelnost informací o zdrojích financování včetně návrhů na zlepšení.

Rámcový obsah:

1. Neziskový sektor (právní úprava NNO, účetní legislativa NNO, povinnost auditu).
2. Finanční zdroje NNO (vlastní zdroje – výnosy z hlavní či vedlejší činnosti, pronájmu nebo prodeje majetku, členské příspěvky; cizí zdroje – sbírky, dary a dotace a jejich různé zdroje, investiční/provozní dotace, povinnosti příjemců, uzavření smlouvy, přijetí daru, čerpání daru, splnění/nesplnění podmínek, komparace s účtováním u podnikatelských subjektů, řešené drobné názorné příklady).
3. Praktická část práce – analýza třech vybraných výročních zpráv NNO (Vize97, Zlatá rybka, NF Mathilda).

Rozsah práce: 25 – 30 stran

Seznam odborné literatury:

1. KRYŠKOVÁ, Š. *Nestátní neziskové organizace – právní úprava, účetnictví, audit, daně*. Praha: Leges, 2019. 302 s. ISBN 978-80-7502-378-0.
2. PELIKÁNOVÁ, A. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada, 2018. 320 s. ISBN 978-80-271-2117-5.
3. PELIKÁNOVÁ, A. *Sbírka souvztažností pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada, 2016. 160 s. ISBN 978-80-271-0340-9.

Datum zadání bakalářské práce: prosinec 2021

Termín odevzdání bakalářské práce: prosinec 2022

L. S.

Elektronicky schváleno dne 19. 4. 2022

Nikola Bojčevová

Autorka práce

Elektronicky schváleno dne 19. 4. 2022

doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.

Vedoucí práce

Elektronicky schváleno dne 11. 5. 2022

doc. Ing. Romana Čížinská, Ph.D.

Garantka studijní specializace

Elektronicky schváleno dne 12. 5. 2022

doc. Ing. Pavel Mertlík, CSc.

Rektor ŠAVŠ

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci vypracoval(a) samostatně a použité zdroje uvádím v seznamu literatury. Prohlašuji, že jsem se při vypracování řídil(a) vnitřním předpisem ŠKODA AUTO VYSOKÉ ŠKOLY o.p.s. (dále jen ŠAVŠ) směrnicí Vypracování závěrečné práce.

Jsem si vědom(a), že se na tuto závěrečnou práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, že se jedná ve smyslu § 60 o školní dílo a že podle § 35 odst. 3 je ŠAVŠ oprávněna mou práci využít k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna podle § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Beru na vědomí, že ŠAVŠ má právo na uzavření licenční smlouvy k této práci za obvyklých podmínek. Užiji-li tuto práci, nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, mám povinnost o této skutečnosti informovat ŠAVŠ. V takovém případě má ŠAVŠ právo ode mne požadovat příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to až do jejich skutečné výše.

V Mladé Boleslavi dne 6. prosince 2022

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. Ing. Jiřině Bokšové, Ph.D. za ochotu, odborné vedení, poskytování rad a cenné připomínky při zpracování bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	8
1 Neziskový sektor.....	10
1.1 Právní úprava nestátních neziskových organizací	11
1.2 Účetnictví nestátních neziskových organizací	13
1.3 Výroční zpráva a audit nestátních neziskových organizací	15
2 Finanční zdroje nestátních neziskových organizací	19
2.1 Vlastní zdroje financování	22
2.2 Cizí zdroje financování	24
2.3 Darování.....	27
2.4 Dotace.....	32
3 Analýza výročních zpráv vybraných nestátních neziskových organizací	35
3.1 Zlatá rybka, z.ú.....	35
3.2 Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97	40
3.3 Nadační fond Mathilda	47
3.4 Zhodnocení účetních závěrek a návrhy na zlepšení	52
Závěr	56
Seznam literatury	59
Seznam obrázků a tabulek	64
Seznam příloh	66

Seznam použitých zkratek a symbolů

BO	Běžné období
BÚ	Běžný účet
CP	Cenné papíry
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
D	Dal/Kredit
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DMS	Dárcovské textové zprávy
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
EU	Evropská unie
HM	Hmotný majetek
HV	Hospodářský výsledek
KFM	Krátkodobý finanční majetek
MD	Má dáti/Debit
NNO	Nestátní neziskové organizace
NPO	Náklady příštích období
NO	Neziskové organizace
NOZ	Nový občanský zákoník
OPS	Obecně prospěšná společnost
PC	Pořizovací cena
PO	Právnícká osoba
spol.	Společnost
SVJ	Společenství vlastníků jednotek

TZH	Technické zhodnocení
ÚJ	Účetní jednotka
ÚO	Účetní období
VR	Veřejný rejstřík
VZ	Výroční zpráva
VZZ	Výkaz zisku a ztráty
v. v. i.	Veřejná výzkumná instituce
ZOÚ	Zákon o účetnictví
z. s.	Zapsaný spolek
z. ú.	Zapsaný ústav

Úvod

Neziskové organizace jsou velmi důležitou součástí moderní společnosti. Existence neziskových organizací je indikátorem rozvinutosti občanské společnosti a společenské odpovědnosti a jejich prostřednictvím může docházet k ovlivňování veřejného mínění, vzdělávání a podněcování společenských změn. Je stále více oblastí, ve kterých neziskové organizace působí, a proto je důležité jim věnovat pozornost.

Neziskové organizace lze primárně rozdělit na státní (vládní) a nestátní (soukromoprávní). Státní neziskové organizace jsou zřizovány převážně pro realizaci výkonu veřejné správy a podílejí se na jejím vykonávání na úrovni státu, regionu nebo obce. Jedná se především o služby jako zdravotnictví, sociální služby nebo školství. Nestátní neziskové organizace vychází ze schopnosti lidí organizovat a vzájemně usměrňovat své jednání. Nejsou ani svými příjmy, ani svými výdaji napojené na státní rozpočet anebo na rozpočet územních samosprávných celků. Jsou zřizovány občany a mají charakter právnických osob.

Dary a dotace jsou pro neziskové organizace klíčovým a nepostradatelným zdrojem financování a jejich účtování musí být v úplném souladu se stanovenými podmínkami. Cílem bakalářské práce je podat ucelený přehled způsobů financování nestátních neziskových organizací s důrazem na dary a dotace.

Kapitoly 1 a 2 jsou věnovány teoretické části práce. První kapitola vymezuje právní rámec neziskového sektoru ČR a specifika účetnictví a výkaznictví nestátních neziskových organizací. Metody a postupy účtování nestátních neziskových organizací jsou upraveny zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 504/2002 Sb. a navazujícími ČÚS č. 401-414. V závěru první kapitoly jsou shrnuta pravidla povinného ověření výroční zprávy auditorem. Druhá kapitola teoretické části práce se věnuje obvyklým možným zdrojům, kterými mohou být konkrétní formy nestátní neziskových organizací financovány. Zdroje jsou rozděleny z hlediska vlastnictví na vlastní a cizí. Podrobněji jsou rozebrány dary a dotace, které mají pro nestátní neziskové organizace zásadní význam. Závěr kapitoly je věnován jednotlivým typům darů a dotací. Pro větší názornost je kapitola doplněna o příklady jejich účtování v souladu s platnou účetní legislativou.

Praktická část obsažená v kapitole 3 je zaměřena na analýzu třech vybraných účetních závěrek nestátních neziskových organizací. Vybrané organizace jsou nejdříve představeny na základě zakládacích listin, následně jsou popsány jejich činnosti, účel, orgány a vklad zapsaný v příslušném rejstříku. V další části této kapitoly jsou shrnuty aplikované účetní postupy s důrazem na dohledatelnost informací o účtování a vykazování zdrojů financování, zejména přijatých darů a čerpaných dotací.

V teoretické části práce byla použita metoda obsahové analýzy dokumentů, která vychází ze studia odborné literatury, účetní legislativy a dalších tištěných či elektronických zdrojů vztahujících se k problematice nestátních neziskových organizací. V praktické části byla použita metoda analýzy výročních zpráv vybraných nestátních neziskových organizací. Díky této metodě mohly být identifikovány nedostatky a doporučeny návrhy na zlepšení.

Problematika neziskového sektoru a organizací v něm působících je velmi obsáhlá, a proto se práce vzhledem k jejímu rozsahu nezabývá státními neziskovými organizacemi.

Bakalářská práce byla zpracována dle účetní legislativy platné k 30.11.2022.

1 Neziskový sektor

Neziskový sektor je významnou součástí vyspělých a moderních států. Jedná se o sektor národního hospodářství, v němž působí organizace a instituce, jejichž hlavním předmětem není podnikání a které nejsou primárně zakládány za účelem dosahování zisku, přestože jejich výsledkem hospodaření zisk být může (Kryšková, 2019). Pro takové organizace se používají různá označení jako např. neziskové organizace, nevýdělečné organizace nebo neziskové subjekty.

Neziskové organizace jsou především poskytovateli širokého spektra kolektivních statků a služeb, které stát a jeho organizace nejsou v dostatečné míře schopny zajistit, a jejich existence je velmi silně propojena s pojmy „veřejný zájem“ nebo „veřejná prospěšnost“ (Dobrozemský a Stejskal, 2015). Neziskové organizace napomáhají rozvoji společenského, ekonomického i politického života, ovlivňují veřejné mínění a v některých případech mohou být hybateli společenských změn.

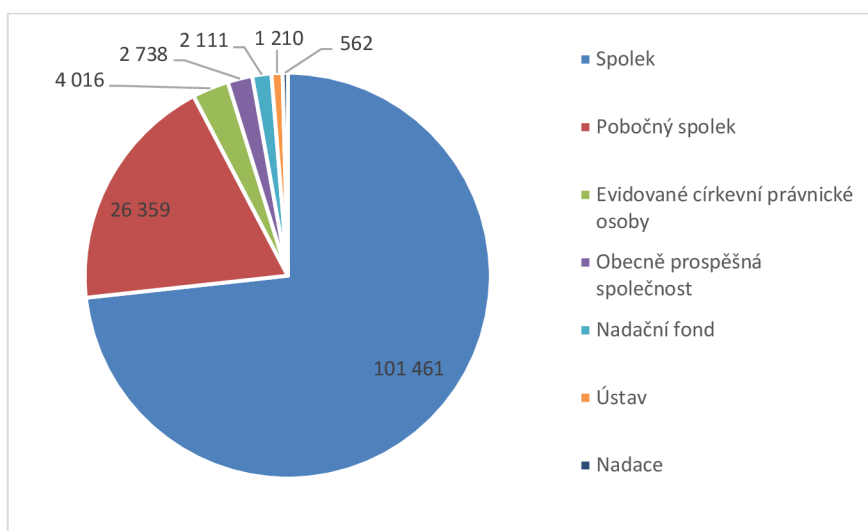
Pojem nezisková organizace je sice běžně používán, nicméně není definován žádným zákonem. Dle Dobrozemského a Stejskala (2015) lze neziskové organizace definovat následujícími charakteristikami:

- institucionalizované – mají institucionální strukturu, formální statut a organizační skutečnost;
- soukromé – jsou odděleny od státní správy a nejsou jí ani řízeny. To ovšem nevylučuje možnost významné státní podpory nebo výskyt státních úředníků ve vedení. Ve své podstatě je ale struktura NO soukromá;
- neziskové – ve smyslu rozdělování zisku. I nevýdělečné organizace mohou generovat zisk, ovšem jsou povinny ho reinvestovat do své hlavní činnosti či poslání. Nelze ho rozdělit mezi vlastníky nebo vedení;
- samosprávné a nezávislé – NO jsou schopny řídit samy sebe na základě vlastních postupů a struktur, nejsou tedy ovládány zvenčí ani státem, ani jinými institucemi stojícími mimo ně;
- dobrovolné – využívají dobrovolné účasti na svých činnostech, která se projevuje jak v podobě neplacené práce pro organizaci, tak například formou darů.

1.1 Právní úprava nestátních neziskových organizací

Stejně jako pro fyzické a právnické osoby, i pro nestátní neziskové organizace platí povinnost zaregistrovat se podle příslušných zákonů. Od 1. ledna 2014 nabyl účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ), který nahradil původní občanský zákoník a také několik dalších zákonů. Ve vztahu k NNO už se tak v některých případech nespolehá na samostatné zákony (např. zákon o nadacích a nadačních fondech), ale bylo nutné se podřídit novému právnímu stavu. Příloha 1 shrnuje vybrané právní formy NNO a jejich příslušnou právní normu po nabytí účinnosti NOZ.

Z obrázku č. 1 je patrné, že mezi nejpočetnější zástupce NNO v ČR patří spolky, církevní právnické osoby, obecně prospěšné společnosti, nadační fondy, ústavy a nadace. Tyto vybrané formy NNO budou dále krátce rozebrány a vysvětleny.

Zdroj: (Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2020)

Obr. 1 Nejpočetnější právní formy NNO v ČR k 29.2.2020

Spolek je sdružení osob (fyzických či právnických), založené za účelem naplňování společného zájmu. Účel spolku může být soukromý, tj. společné aktivity členů spolku (sportovní kluby, svazy včelařů nebo zahrádkářů), nebo veřejně prospěšný jako např. poskytování sociálních služeb nebo vzdělávacích aktivit. Hlavní činností spolku smí být pouze naplňování poslání, ke kterému byl spolek založen. Vedle této hlavní činnosti může však spolek vyvíjet i vedlejší hospodářskou činnost, nicméně zisk z ní plynoucí musí být použit pouze pro činnost spolkovou (Pelikánová, 2018).

Církvě a náboženské společnosti se musí registrovat u Ministerstva kultury ČR a jsou zakládány na základě zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, ve znění pozdějších předpisů. Jsou dobrovolnými společenstvím fyzických osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, obřady a projevy víry (Pelikánová, 2018).

Obecně prospěšné společnosti nemohou od 1. ledna 2014 vznikat jako samostatná právní forma, nicméně mohou dále existovat, pokud byly do roku 2013 založeny podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, případně se mohou transformovat na ústav, nadaci nebo nadační fond. OPS je účelovým sdružením majetku, které poskytuje veřejně prospěšné služby podle předem stanovených a všem uživatelům stejných podmínek. Jejich případný vygenerovaný zisk musí být použit na poskytování veřejně prospěšných služeb, pro které byla daná OPS založena (Kryšková, 2019).

Nadace Pelikánová (2019) definuje jako účelová sdružení majetku, která jsou zakládána za dobročinným nebo obecně prospěšným účelem, např. podpora konkrétní skupiny osob, ochrana lidských práv, kulturních památek atd. Nadace nesmějí podporovat politické strany, členy svých orgánů, své zaměstnance ani osoby jim blízké a nesmí být zakládány výhradně za účelem dosahování zisku. Kromě hlavní činnosti mohou nadace v rámci vedlejší činnosti podnikat, nicméně opět jsou povinny vygenerovaný zisk použít pro podporu hlavní činnosti.

Nadační fondy patří společně s nadacemi mezi tzv. fundace a jsou zakládány ke společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Na rozdíl od nadace nadační fondy nevytváří nadační jistinu ani nadační kapitál a nepočítá se s jeho dlouhodobou existencí. V častých případech dojde ke spotřebování finančních prostředků nadace k danému účelu a nadační fond následně zaniká (Kryšková, 2019). Z nadace je možno změnit právní formu na nadační fond, pokud nadační kapitál klesne pod hodnotu minimálního vkladu, ovšem nadační fond nelze přetransformovat na nadaci.

Ústav¹ je charakteristický poskytováním služeb široké veřejnosti za předem stanovených a všem rovných podmínek. Ústav tedy nemůže zvýhodňovat určitou skupinu lidí před jinou a je vhodný zejména pro poskytovatele zdravotních a

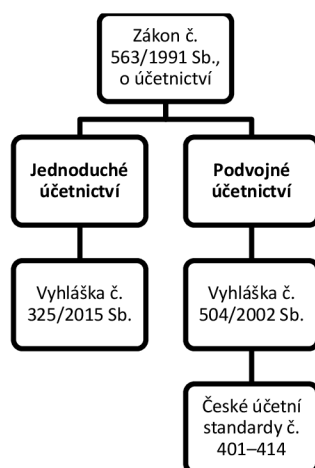
¹ Ústav zavedl NOZ jako obdobu bývalé obecně prospěšné společnosti.

sociálních služeb. Kombinuje osobní složku (zaměstnanci) a složku majetkovou, která je typická pro fundace. Vedle hlavní činnosti může ústav provozovat také činnost vedlejší, která však nesmí omezovat kvalitu a dostupnost činnosti hlavní. Zisk může použít pouze pro podporu účelu, za kterým byl založen, a k úhradě správních nákladů (Smetanová, 2015).

1.2 Účetnictví nestátních neziskových organizací

“Účetnictví je nástroj pro sledování stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, nákladů a výnosů a zjištění výsledku hospodaření” (Kryšková, 2019, str. 68).

NNO mohou za podmínek stanovených zákonem o účetnictví vest jednoduché nebo podvojně účetnictví, a to jak v plném, tak zjednodušeném rozsahu (Pelikánová, 2018).

Zdroj: (vlastní zpracování, 2022)

Obr. 2 Hierarchie účetních předpisů NNO

Jak zobrazuje Obr. 2, na zákon o účetnictví navazují vyhlášky, které následně rozvádějí některá jeho ustanovení. Účetní jednotky (ÚJ) účtující podle vyhlášky č. 504/2002 Sb. využívají navíc České účetní standardy č. 401-414, které směřují k harmonizaci účetnictví, a pokud podle nich účetní jednotka účtuje, je považováno, že postupuje v souladu se zákonem a prováděcí vyhláškou.

Zákon o účetnictví stanovuje především základní pilíře účetnictví – předmět účetnictví, vymezení účetních jednotek, jejich kategorizaci, určuje ÚJ, které mohou

vést jednoduché účetnictví, principy účetnictví, účetní knihy, směrnou účetní osnovu, povinnost ověření účetní závěrky auditorem atd. (Pelikánová, 2018)

ÚJ, které vedou jednoduché účetnictví, jsou dále upraveny vyhláškou č. 325/2015 Sb., která zahrnuje obsahové vymezení účetních knih a uspořádání, členění a obsahové vymezení sestavovaných účetních výkazů – přehled o příjmech a výdajích a přehled o majetku a závazcích. Mezi ÚJ, které mohou vést jednoduché účetnictví patří např. spolky, odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, církve a náboženské společnosti nebo honební společenstva, pokud splňují 3 podmínky:

- účetní jednotka není plátcem DPH,
- celkové příjmy ÚJ nepřesáhnou 3 000 000 Kč a
- hodnota majetku nepřesáhne 3 000 000 Kč (Kryšková, 2019).

NNO, které vedou podvojně účetnictví, jsou povinny se řídit vyhláškou č. 504/2002 Sb., která platí zejména pro politické strany a politická hnutí, spolky, církve a náboženské společnosti, obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy a ústavy atd. Tato vyhláška stanoví zejména:

- podmínky pro vedení účetnictví v plném a ve zjednodušeném rozsahu,
- rozsah a způsob sestavování účetní závěrky,
- uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, nákladů, výnosů a výsledku hospodaření,
- uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze účetní závěrky,
- směrnou účtovou osnovu,
- účetní metody,
- metodu přechodu z jednoduchého na podvojně účetnictví (Pelikánová, 2018).

České účetní standardy popisují účetní metody a postupy účtování a jejich obsah nesmí být v rozporu s ustanoveními ZOÚ a ostatních právních předpisů. ČÚS nejsou právním předpisem, oznamují se ve Finančním zpravodaji, ale jejich použití

se považuje za plnění ustanovení o účetních metodách podle ZOÚ (Kryšková, 2019). Jak zobrazuje Příloha 2, ČÚS pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, obsahují 14 standardů, které jsou cíleně zaměřené.

Každá NNO si sama v souladu s výše zmíněnými předpisy sestavuje vnitroorganizační směrnice, ve kterých konkretizuje využívané jednotné postupy a metody v případech, kde právní předpisy nabízejí variantní řešení.

1.3 Výroční zpráva a audit nestátních neziskových organizací

Audit účetní závěrky je kontrola nezávislého a kvalifikovaného odborníka s cílem vyjádřit jeho názor na věrohodnost účetní závěrky sestavené a zveřejněné účetní jednotkou. Auditor se vyjadřuje, zda údaje v účetní závěrce podávají věrný a poctivý obraz finanční pozice, výsledků hospodaření a příp. peněžních toků v souladu s platnými právními předpisy.

„V případě auditů nestátních neziskových organizací se jedná o nástroj veřejné kontroly a regulační činitel přidělování veřejných prostředků“ (Kryšková, 2019, str. 216).

ZOÚ ukládá v § 20 povinnost ÚJ mít účetní závěrku ověřenou auditorem, jestliže překročí za dvě po sobě jdoucí období dvě z následujících kritérií:

- aktiva vyšší než 40 milionů Kč,
- roční úhrn čistého obratu vyšší než 80 milionů Kč,
- průměrný počet zaměstnanců vyšší než 50.

Na nevýdělečné organizace se vztahuje § 20 odst. 1, který se odvolává na zvláštní právní předpisy, jež mohou také povinnost auditu stanovit. Jak zobrazuje Tab. 1, v některých případech zvláštní právní předpis povinnost auditu neukládá vůbec a povinnost auditu je tak řízena pouze ZOÚ, v některých povinnost ukládá vždy bez ohledu na jejich velikost a činnost a některým ji ukládá pouze při přesáhnutí stanovených limitů (Pelikánová, 2018).

Podle § 21 ZOÚ, veškeré účetní jednotky s povinností mít účetní závěrku ověřenou auditorem musí sestavit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a

komplexně informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení účetní jednotky. Výroční zpráva (VZ) musí dle ZOÚ obsahovat:

- a. účetní závěrku,
- b. zprávu auditora,
- c. informace o skutečnostech, které nastaly po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu VZ,
- d. informace o předpokládaném vývoji ÚJ,
- e. informace o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- f. informace o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,
- g. informace o tom, zda má ÚJ pobočku v zahraničí,
- h. případně další informace vyžadované zvláštním právním předpisem.

Pokud se jedná o střední, malou nebo mikro ÚJ (což platí pro většinu NNO), ve VZ se neuvádí nefinanční informace podle písmene c. až g.

Výroční zpráva a účetní závěrka tvoří společně informační základnu nezbytnou pro rozhodování jak interních, tak externích uživatelů. Každá skupina uživatelů má jiný důvod ke sledování výstupů z účetnictví. Externí uživatelé mají zájem především na hospodaření, efektivnosti činnosti a finanční situaci účetní jednotky, zatímco např. zakladatelé NNO zajímají zejména vykonávané aktivity. Hlavní uživatele účetní závěrky vybraných druhů nestátních neziskových organizací shrnuje Tabulka 1.

Tab. 1 Povinnost auditu, sestavení výroční zprávy a její uživatelé pro vybrané druhy NNO

Druh NNO	Povinnost auditu	Povinnost sestavit VZ	Uživatelé VZ
Spolek	Dle § 20 ZOÚ	Pouze při povinném auditu	Členové, poskytovatelé finančních zdrojů.
Nadace	Nadační kapitál nebo obrat za přecházející ÚO > 5 milionů Kč nebo při změnách nadačního kapitálu nebo při přeměně nadace	Vždy	Dárci, poskytovatelé dotací, příjemci nadačních příspěvků, zakladatelé, veřejnost.
Nadační fond	Dle § 20 ZOÚ	Pouze při povinném auditu	Dárci, poskytovatelé dotací, příjemci dotací, zakladatelé, veřejnost.
Ústav	Čistý obrat > 10 milionů Kč, nebo pokud je určeno zakl. dokumentem nebo statutem.	Vždy	Zakladatelé, poskytovatelé finančních zdrojů, příjemci služeb v rámci společensky či hospodářsky užitečných činností, správce daně, veřejnost.
Společenství vlastníků jednotek	Dle § 20 ZOÚ	Pouze při povinném auditu	Členové SVJ, poskytovatelé dotací.
Obecně prospěšná společnost	Přijaté dotace za účetní období > 1 milion Kč nebo obrat > 10 milionů Kč	Vždy	Zakladatelé, poskytovatelé finančních zdrojů, příjemci obecně prospěšných služeb, správce daně, veřejnost.
Politická strana a politické hnutí	Vždy	Vždy ²	Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran/hnutí, členové, veřejnost – voliči, dárci, novináři.
Školská právnická osoba	Dle § 20 ZOÚ	Pouze při povinném auditu Dle § 10 školského zákona ředitel základní, střední a vyšší odborné školy	Zřizovatel, poskytovatelé finančních zdrojů,

²Politické strany a politická hnutí sestavují podle § 19h zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích tzv. výroční finanční zprávu.

		zpracovává každoročně výroční zprávu o činnosti školy za školní rok	příjemci vzdělávacích a školských služeb, správce daně, veřejnost.
Veřejné výzkumné instituce	Vždy	Vždy	Zřizovatel (stát), poskytovatelé finančních zdrojů, uživatelé výsledků výzkumu.
Veřejná vysoká škola	Dle § 20 ZOÚ	Vždy a) VZ o činnosti a b) VZ o hospodaření	MŠMT, studenti, dárci, veřejnost.
Církev a náboženská spol.	Účelová zařízení – ano, pokud mají obrat nad 10 milionů Kč ostatní – dle § 20 ZOÚ	Pouze při povinném auditu Účelové zařízení sestavuje VZ o činnosti a hospodaření, jejíž součástí je ÚZ	Členové církví a náboženských společností, poskytovatelé finančních zdrojů včetně bankovních institucí, správce daně, veřejnost.
Zájmové sdružení právnických osob	Dle § 20 ZOÚ	Pouze při povinném auditu	Členové sdružení, poskytovatelé finančních zdrojů.

Zdroj: (vlastní zpracování dle Zelenky, 2019)

Účetní jednotky, které sestavují VZ pouze podle § 21 ZOÚ, zveřejní účetní závěrku a výroční zprávu po jejich ověření auditorem a po schválení k tomu příslušným orgánem podle zvláštních právních předpisů do 30 dnů od splnění obou uvedených podmínek, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, nejpozději však do 12 měsíců od rozvahového dne zveřejňované ÚZ bez ohledu na to, zda byly tyto účetní záznamy uvedeným způsobem schváleny.

Zvláštní právní předpisy mohou kromě povinnosti auditu stanovit také specifika sestavení VZ některých NNO a termíny jejího zveřejnění. Tyto údaje souhrnně zobrazuje tabulka uvedená v Příloze 3.

2 Finanční zdroje nestátních neziskových organizací

Druhá kapitola shrnuje možné zdroje financování nestátních neziskových organizací a představuje tak stěžejní část práce. Nejdříve se zabývá rozdělením zdrojů na vlastní a cizí. Následně v obou těchto skupinách popisuje jednotlivé zdroje financování včetně způsobů účtování. Hluběji pak rozebírá financování NNO pomocí darů a dotací. Použité účty vycházejí z účtového rozvrhu, který je uveden v Příloze 4 Účtový rozvrh pro NO, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Každý ekonomický subjekt je nucen vyhledávat a získávat zdroje pro financování svých činností. Financování NO je velmi specifické a stojí na pěti základních principech – vícezdrojovost, samofinancování, fundraising, neziskovost a daňové úlevy (Pelikánová, 2018).

Pelikánová (2018) vykládá princip vícezdrojovosti způsobem, že nelze spoléhat na jeden zdroj financování projektů či provozu.

Samofinancování probíhá prodejem vlastních výrobků, služeb, finančních investic, podnikáním, pronájmy majetku nebo členskými příspěvky. NO je tím nezávislejší, čím je její míra samofinancování vyšší. Nezávislostí se nemyslí jen nezávislost z hlediska finančního, ale také z hlediska rozhodovacího procesu.

Oslovování dárců a budování dlouhodobých vztahů s nimi za účelem získání vnějších zdrojů se nazývá fundraising. Jde především o budování dobrého jména a získávání důvěry, což podporuje stabilitu a udržitelnost NO. Zásadní je získat zájem individuálních dárců, poznat jejich motivy a potřeby a ty následně prostřednictvím vlastní organizace naplňovat. Mezi základní metody fundraisingu patří osobní setkávání s dárci, veřejné sbírky, telefonické nebo poštovní kampaně a inzeráty (Pelikánová, 2018).

Zdroje financování lze rozdělit do několika kategorií dle následujících kritérií:

- dle charakteru zdroje: zdroje finanční (peněžní) a nefinanční (věcné dary, informace, dobrovolnická činnost),
- dle geografického původu: zdroje domácí a zahraniční,
- dle prostředků organizace: zdroje interní (zdroje z vlastní činnosti) a externí (veřejné, individuální, soukromé zdroje),

- dle způsobu nabytí: zdroje přímé (dary) a nepřímé (daňové úlevy),
- dle typu vlastnictví zdroje: zdroje veřejné (státní správa, mezinárodní instituce) a soukromé (individuální dárci, podnikatelé, nadace).

Nestátní neziskové organizace mohou být, jak již bylo zmíněno výše, financovány zdroji vlastními, mezi které podle Bozděchové (2011) patří zejména příjmy od klientů, příjmy z členských příspěvků, příjmy z reklam a příjmy z nakládání s majetkem a pronájmy, anebo zdroji cizími, které plynou např. z dotací od ministerstev, z rozpočtů krajů a obcí nebo ve formě přijatých darů od oslovených jednotlivců či firem. Tabulka č. 2 zobrazuje nejčastější zdroje financování dle jednotlivých typů NNO.

Tab. 2 Nejčastější zdroje financování pro vybrané druhy NNO

Druh NNO	Základní zdroje financování	
	Vlastní	Cizí
Spolek	Tržby za služby či zboží v rámci hlavní nebo vedlejší činnosti Členské příspěvky určené stanovami	Přijaté dary (financování ze soukromých zdrojů) Přijaté dotace (financování z veřejných zdrojů)
Nadace	Výnosy z nadační jistiny Vklady zakladatelů	Dary a veřejné sbírky Příjmy z vedlejší činnosti Dotace, příjmy z veřejných zdrojů
Nadační fond	Vklady zakladatelů	Dary a veřejné sbírky Příjmy z vedlejší činnosti Dotace nebo příjmy z veřejných zdrojů
Ústav	Příjmy ze služeb v rámci společensky nebo hospodářsky užitečných činností Příjmy z vedlejší činnosti (tržby za služby a zboží)	Přijaté dotace Přijaté dary
Obecně prospěšná společnost	Příjmy z obecně prospěšných služeb Příjmy z vedlejší činnosti (tržby za služby a zboží)	Přijaté dotace Přijaté dary
Politická strana a politické hnutí	Členské příspěvky Příjmy z nájmu, pachtu	Dary Příspěvky ze státního rozpočtu Zápůjčky a úvěry poskytnuté bankou, platební institucí
Školská právnická osoba	Vlastní příjmy z hlavní nebo vedlejší činnosti (zejména	Dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtů územně

	vzdělávací, školské nebo jiné služby) Příjmy od zřizovatele	samosprávných celků nebo jiné dotace Dary
Veřejné výzkumné instituce	Výnosy z hlavní činnosti	Veřejná podpora výzkumu v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, ve znění pozdějších předpisů Dotace na další činnost z veřejných prostředků Přijaté dary a dědictví
Veřejná vysoká škola	Vedlejší činnost a výnosy z majetku	Kapitola 333 MŠMT: - institucionální dotace (dotace, která není vázaná na splnění konkrétních cílů), - příspěvky ze státního rozpočtu na vzdělávací a tvůrčí činnost Podpora výzkumu experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků
Církev a náboženská spol.	Příjmy z prodeje a pronájmu majetku Příjmy ze služeb v hlavní činnosti Tržby za prodej služeb nebo zboží v rámci podnikání nebo jiné výtěžné činnosti (vedlejší činnost)	Kostelní sbírky Veřejné sbírky Přijaté dary Přijaté dotace Dědictví

Zdroj: (vlastní zpracování dle Zelenky, 2019)

Hlavní činnost NNO je taková nepodnikatelská činnost, pro kterou byla NNO zřízena. Vedlejší činnost může být představována např. pronájemy pozemků, budov, nebo výnosy z volných finančních majetků (podílových listů). Účelem vedlejší činnosti je co nejlépe využít ekonomického potenciálu NO a jedná se o nejsnazší způsob, jak vylepšit výsledek hospodaření organizace, který je následně zdrojem peněžních prostředků. Vedlejší činnost může být vykonávána pouze, pokud neohrožuje kvalitu, rozsah a dostupnost veřejně prospěšných služeb a pokud jejím prostřednictvím bude dosaženo účinnějšího využití prostředků NO. Zároveň zisk vygenerovaný vedlejší činností může být použit pouze ve prospěch hlavní činnosti NO (Pelikánová, 2018).

2.1 Vlastní zdroje financování

Vlastní zdroje financování nebo také zdroje samofinancování jsou zdroje, které vznikají vlastní činností organizace. Mezi vlastní zdroje se řadí:

- členské příspěvky,
- příjmy z výkonu hlavní činnosti jiné než podnikání,
- příjmy z podnikání (Pelikánová, 2018).

Členské příspěvky

Členské příspěvky lze z hlediska toku peněz dělit na příspěvky přijaté a příspěvky placené.

Přijaté členské příspěvky přijímá NO na základě stanov, statutu či jiných zřizovacích listin od svých členů (Pelikánová, 2018). O přijatých členských příspěvcích účtuje ÚJ ve prospěch účtu 684 – Přijaté členské příspěvky souvztažně s účty 221 – Peněžní prostředky na účtech, 211 – Peněžní prostředky v pokladně nebo 315 – Ostatní pohledávky. Pokud část přijatých příspěvků organizace odvádí vyšší organizační úrovni (okresní, krajské apod.), účtuje se tato operace jako snížení výnosů (na vrub účtu 684 – Přijaté členské příspěvky) souvztažně s účtem 221 – Peněžní prostředky na účtech (Pelikánová, 2019).

Poskytnuté členské příspěvky jsou placené právnickým osobám a vyplývají z nepovinného členství ÚJ v této právnické organizaci. Zaplacené členské příspěvky se účtují na vrub účtu 582 – Poskytnuté členské příspěvky (Kryšková, 2019).

Příjmy z výkonu hlavní činnosti (jiné než podnikání)

Příjmy z hlavní činnosti NO jsou reprezentovány ziskovým hospodařením pořádaných akcí a realizovaných projektů.

Příjmy z podnikání

Podnikání je v NOZ definováno jako výdělečná činnost vykonávaná samostatně na vlastní účet a odpovědnost, živnostenským nebo obdobným způsobem, soustavně a za účelem zisku. Podnikání v rámci NO může být reprezentováno poskytováním propagace, pronájmy, organizace výstav, událostí a podobných aktivit za účelem zisku nebo prodej výrobků či zboží. Nezáleží, jakého výsledku NO dosahuje jako

celek, jelikož podnikání/nepodnikání se posuzuje za každou činnost samostatně. Záměrem založení NNO není zisk, nicméně pokud nemají omezení speciálním právním předpisem, mohou podnikat. Omezení podnikání zvláštním právním předpisem shrnuje Tabulka 3. Příjmy z podnikání jsou vždy předmětem daně z příjmů (Pelikánová, 2018). Tržby z prodeje vlastních výrobků, služeb a zboží se účtují ve prospěch účtové třídy 60 – Tržby za vlastní výkony a zboží.

Tab. 3 Přehled omezení podnikání speciálním právním předpisem

Právní forma	Omezení
Obecně prospěšná společnost	Podnikání přípustné v rámci hlavní i vedlejší činnosti, účast na podnikání jiných osob je vyloučena.
Ústav	Podnikání přípustné v rámci hlavní i vedlejší činnosti, na rozdíl od OPS má možnost účastnit se na podnikání jiných osob, nesmí být pouze neomezeně ručícím společníkem.
Spolek	Podnikání přípustné pouze v rámci vedlejší činnosti, účast na podnikání jiných osob není omezena.
Nadace	Podnikání přípustné pouze v rámci vedlejší činnosti, možný podíl na majetkových účastech, nesmí být neomezeně ručícím společníkem korporace.
Nadační fondy	Podnikání přípustné v rámci hlavní i vedlejší činnosti.

Zdroj: (Pelikánová, 2018)

Mezi další možné zdroje samofinancování, které nejsou běžné, Kryšková (2019) uvádí např.:

- úroky přijaté od bank, spořitelních a úvěrních družstev a od jiných dlužníků – účtované ve prospěch účtu 644 – Úroky;
- tržby z prodeje DNM a DHM a tržby z pronájmu licencí a jiných majetkových práv – účtované ve prospěch účtu 652 – Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku;
- tržby z prodeje cenných papírů a podílů dlouhodobého i krátkodobého charakteru – účtované ve prospěch účtu 653 – Tržby z prodeje cenných papírů a podílů;
- tržby z prodeje materiálových zásob – účtované ve prospěch účtu 654 – Tržby z prodeje materiálu;

- výnosy z krátkodobého a dlouhodobého finančního majetku – účtované ve prospěch účtů 655 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku a 657 – Výnosy z dlouhodobého finančního majetku.

„Vlastní zdroje ve formě příjmů z reklam, členských příspěvků a příjmu z nájemného podléhají zdanění s tím, že od daně jsou osvobozeny např.:

- *členské příspěvky přijaté zájmovými sdruženími právnických osob, profesními komorami s nepovinným členstvím, občanskými sdruženími včetně odborových organizací, politickými stranami a politickými hnutími,*
- *výnosy z kostelních sbírek,*
- *příjmy členů registrovaných církví a náboženských společností,*
- *příjmy plynoucí z pronájmu nemovitostí, které jsou součástí nadačního jmění a jsou zapsány v nadačním rejstříku, jakož i dalších příjmů z nadačního jmění“ (Bozděchová, 2011, str. 14).*

2.2 Cizí zdroje financování

Cizí zdroje financování NNO jsou takové zdroje, které do organizace plynou od externích subjektů a slouží organizacím k překlenutí doby, kdy si nevystačí s vlastními zdroji financování.

Pro potřeby bakalářské práce budou cizí zdroje rozděleny na závazky a potenciální zdroje.

Závazky

Mezi závazky se řadí obvyklé cizí zdroje, které jsou běžné i pro podnikatelské subjekty, a to například:

- bankovní úvěry,
- dodavatelské úvěry,
- odběratelské úvěry (přijaté zálohy),
- závazky k zaměstnancům,
- leasingy.

Potenciální zdroje

Pojmem potenciální zdroje míní Pelikánová (2018) nenárokové zdroje, které může NNO obdržet od veřejných institucí, podnikatelských subjektů či jednotlivců na základě žádosti nebo projektu. Tyto zdroje mohou být obvykle použity jen na předem vymezený účel a pouze na určité typy nákladů. V některých případech je nutná spoluúčast NNO na nákladech projektu, protože podpora může pokrývat pouze jeho určitou část. Po skončení je NNO obvykle povinna sestavit vyúčtování včetně závěrečné zprávy o využití prostředků a informovat poskytovatele zdroje. Potenciální zdroje představují:

- příspěvky nadací a nadačních fondů,
- veřejné sbírky,
- přijaté dary,
- dotace,
- příspěvky z rozpočtů krajů a obcí,
- příspěvky ze zdrojů EU.

Příspěvky nadací a nadačních fondů

Nadační příspěvky a příspěvky nadačních fondů jsou NNO poskytovány na základě posudku písemné žádosti, která obsahuje popis a záměr projektu, na který je příspěvek žádán. Jak již bylo zmíněno, nadace a nadační fondy jsou zakládány právě za účelem podpory konkrétních aktivit. Proto je nutné oslovit nadaci s projektem, která odpovídá zaměření oslovené nadace či nadačního fondu (Pelikánová, 2018).

Veřejné sbírky

Veřejná sbírka je zákonem č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách definována v odst. 1 jako „*získávání a shromažďování dobrovolných peněžitých příspěvků od předem neurčeného okruhu přispěvatelů pro předem stanovený veřejně prospěšný účel, zejména humanitární nebo charitativní, rozvoj vzdělání, tělovýchovy nebo sportu, nebo obrana kulturních památek, tradic nebo životního prostředí*“.

Veřejná sbírka může být pořádána pouze právnickou osobou, a to buď na dobu určitou nebo neurčitou. PO konající veřejnou sbírku je povinna její konání písemně

oznámit krajskému úřadu. V oznámení je povinna uvést účel sbírky, území, na kterém se bude konat, datum jejího zahájení a ukončení, případně informaci, že se jedná o sbírku na dobu neurčitou, způsob provádění sbírky, banku, u níž je zřízen bankovní účet ke shromažďování příspěvků a den, ke kterému bude zpracováno roční průběžné vyúčtování.

Sbírku lze konat pouze způsoby uvedenými v § 9, tedy např. shromažďováním příspěvků na zvláštním bankovním účtu, sběracími listinami, pokladničkami, prodejem předmětů či vstupenek, jestliže je příspěvek zahrnut v jejich ceně, nebo dárcovskými textovými zprávami.

Čistý výtěžek sbírky, který vznikne odečtením nákladů spojených s konáním sbírky od veškerých získaných finančních příspěvků včetně úroků z vkladů na bankovní účet, musí být použit výhradně ke stanovenému účelu sbírky.

Za veřejnou sbírku se podle tohoto zákona nepovažuje sbírka pořádaná mezi svými členy politické strany či hnutí, členy společnosti, svazu či odborové organizace ani sbírka umístěná církví či náboženskou společností v kostele, modlitebně nebo na jiném místě určeném k provádění náboženských úkonů, bohoslužeb či obřadů.

Prostředky přijaté do veřejné sbírky konané podle příslušného zákona se zaúčtují ve prospěch účtu 911 – Fondy.

Přijaté dary

Darování je v České republice upraveno v rámci § 2055 NOZ jako bezúplatný převod vlastnického práva k věci. Věc může být představována jak penězi, tak nepeněžním věcným plněním. Občanský zákoník řeší pouze darování věcí, nicméně podle Nebuželské (2021) se základní ustanovení o darování aplikuje i na jiná bezúplatná plnění, např. bezúplatné poskytnutí služeb.

Dotace

Dle § 27 odst. 1 vyhlášky č. 504/2002 Sb. se za dotaci považují:

- bezúplatná plnění přímo nebo zprostředkovaně poskytnutá ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu, ze státních fondů, z rozpočtů územních samosprávných celků na stanovený účel,
- bezúplatná plnění poskytnutá na stanovený účel ze zahraničí z prostředků Evropského společenství nebo z veřejných rozpočtů cizích států,

- prostředky a granty a granty poskytnuté podle zvláštního právního předpisu,
- prominutí části poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, pokud to právní předpis umožňuje a příslušný orgán stanovil prominutou část poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění za dotaci.

Příspěvky z rozpočtů krajů a obcí

Na základě žádosti, kterou předkládá NO a kterou následně schvaluje zastupitelstvo, může obec nebo kraj poskytnout příspěvek na podporu činnosti NO. Podmínky, za kterých lze dotaci přijmout pro úhradu investičních nebo provozních nákladů příjemce, určuje smlouva uzavřená mezi žadatelem (NO) a poskytovatelem (Bozděchová, 2011). Bozděchová (2012) také zmiňuje, že smlouvy, které uzavře obec s příjemcem dotace, jsou zpravidla uzavřené pouze na úhradu provozních nákladů, nikoliv na nákup dlouhodobého majetku, dary, pojištění, členské příspěvky atd. Další obvyklou položkou je časová podmínka použití dotace, obvykle do konce příslušného kalendářního roku.

Příspěvky ze zdrojů EU

Strukturální fondy a Fond soudržnosti (fondy EU) jsou podle Truhlářové (2014) nejčastější skupinou cizích zdrojů k realizaci projektů. Pomocí těchto nástrojů realizuje EU svou regionální politiku a naplňuje tak své cíle. Cílem regionální politiky EU je snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi jednotlivými členskými státy a regiony v nich, což v jednotlivých státech realizuje prostřednictvím operačních programů. Jak píše Pelikánová (2018, str. 46), *„finanční prostředky lze získat jak ze strukturálních fondů prostřednictvím regionálních operačních programů v jednotlivých oblastech NUTS II, tak i z jednotlivých programů vyhlášených správcovskými institucemi či organizacemi“*.

2.3 Darování

Nebuželská (2021, str. 4) darování či jiné bezúplatné plnění definuje jako *„poskytnutí plnění bez úplaty, tj. převod věci nebo poskytnutí služby bez úplaty, bez protiplnění“*. U neziskových organizací se jedná o dary přijaté na podporu jejich neziskové činnosti. NO často naráží na problém identifikovat hranici, která určuje protiplnění, protože tato hranice není žádným předpisem stanovena.

O protiplnění se nejedná v případě, kdy např.:

- NO uvede logo nebo jméno dárce na svých webových stránkách nebo ve výroční zprávě v seznamu podporovatelů nebo kdy
- NO pošle na konci roku bez přímé časové vazby na poskytnutý dar všem svým dárcům stejné poděkování, např. propagační materiál.

Naopak za protiplnění lze považovat, pokud za přijatý dar poskytne dárci lístky na pořádanou akci nebo pokud v rámci této akce vyvěsí loga nejvýznamnějších dárců. V těchto případech se jedná o spolehlivě ocenitelná protiplnění běžně nabízená na trhu.

Pojetí darů v české legislativě je v souladu s pojetím darů, které zmiňuje Davies (2015, str. 6) – „*donations comprise gifts that will not provide any economic return to the donor other than the knowledge that someone will benefit from the donation. Income from donations includes gifts that must be spent on some particular area of work (i.e., restricted income funds). Donations will normally include gifts in kind and donated services*“.

Darování obvykle probíhá na základě podepsané darovací smlouvy, která je účinným nástrojem ke stanovení podmínek darování, zejména určení termínu poskytnutí, použití daru, stanovení účelu, na který je dar poskytnut, ujednání sankcí za nedodržení účelu a případnou povinnost dar vrátit. Dle § 2057 NOZ není nutné uzavřít darovací smlouvu v písemné podobě, nejedná-li se o darování věci zapsané do veřejného seznamu, např. nemovitosti, nebo pokud dojde k odevzdání věci zároveň s projevem vůle darovat a přijmout dar.

Nebuželská (2021) tvrdí, že NNO nejsou ze zákona v přijímání darů nijak omezeny, pokud se nejedná o veřejnou sbírku, která již byla popsána výše.

Účetní postupy se liší podle charakteru daru, a proto je nutno rozlišit, zda se jedná o:

- dary investiční nebo dary na úhradu nákladů,
- dar peněžní nebo nepeněžní,

- dar účelový nebo neúčelový,
- dar pro vlastní potřebu nebo určený k přeposlání třetí straně (Nebuželská, 2021).

2.3.1 Přijaté investiční peněžní dary

Investiční peněžní dary jsou takové dary, kdy organizace přijme peníze účelově darované na pořízení dlouhodobého majetku. Účel je obvykle uveden dárce v darovací smlouvě. Přijaté peníze jsou následně účtovány na vrub peněžních prostředků a ve prospěch vlastního jmění (Nebuželská, 2021).

Tab. 4 Účtování přijatých investičních peněžních darů

	Popis účetního případu	Kč	MD	D
1.	Finanční dar na pořízení dlouhodobého majetku – výpis z BÚ	50 000	221	901
2.	Pořízení DM	50 000	04x	221
3.	Zařazení DM do užívání (rovnoměrné odpisy, doba životnosti 5 let)	50 000	01x / 02x	04x
4.	Roční odpis	10 000	551	08x
5.	Roční úprava vlastního jmění o výši odpisů	10 000	90x	64x

Zdroj: (vlastní zpracování)

2.3.2 Přijaté investiční nepeněžní dary

Dlouhodobý majetek nabytý darováním oceňuje ÚJ reprodukční pořizovací cenou, tj. v ceně, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Darovaný majetek využívaný pro hlavní činnost organizace se zaúčtuje ve prospěch účtové skupiny 90 – Vlastní jmění. Při odepisování dlouhodobého majetku je příslušná výše daru účtována na vrub vlastního jmění ve prospěch jiných ostatních výnosů. Pokud majetek neslouží hlavní činnosti NO, zaúčtuje se podle vyhlášky č. 504/2002 Sb. ve prospěch účtové skupiny 68 – Přijaté příspěvky (Nebuželská, 2021).

Kryšková (2019) zmiňuje, že dle ČÚS č. 412 se bezúplatně nabytý DM, který neslouží hlavní činnosti NO, účtuje ve prospěch účtu účtové skupiny 64 – Ostatní výnosy, nicméně vzhledem k vyšší právní síle prováděcí vyhlášky k ZOÚ doporučuje účtovat dle jejího ustanovení.

Tab. 5 Účtování přijatých investičních nepeněžních darů

	Popis účetního případu	Kč	MD	D
1.	Bezúplatné nabytí DM			
1.a	- pro hlavní činnost	50 000	04x	901
1.b	- pro vedlejší činnost	50 000	04x	682
2.	Zařazení DM do užívání (rovnoměrné odpisy, doba životnosti 5 let)	50 000	01x / 02x	04x
3.	Roční odpis	10 000	55x	08x
4.	Roční úprava vlastního jmění o výši odpisů	10 000	90x	64x

Zdroj: (Kryšková, 2019)

2.3.3 Přijaté neinvestiční peněžní dary

Neinvestiční dary jsou dary přijaté na úhradu vlastních nákladů neboli provozní činnosti. Účtování provozních darů je odvislé od věcného a časového určení daru:

- neúčelový dar bez časového určení zučtuje ÚJ ve prospěch výnosů, souvztažně s účtem účtové třídy 2 – Finanční účty,
- dar s věcným určením (účelem), bez časového určení, pokud se dar v běžném období použije, lze účtovat také přímo ve prospěch výnosů,
- dar s věcným určením bez časového určení nevyužitý v BO je vhodné zučtovat ve prospěch fondů jednak v okamžiku přijetí peněz, následně pak k datu použití daru na úhradu nákladů ve prospěch výnosů,
- dar s konkrétním časovým určením,
 - pokud musí být použit v BO, se zučtuje ve prospěch výnosů BO,
 - pokud musí být použit v příštím účetním období, je nutno časově rozlišit prostřednictvím výnosů příštích období nebo za pomoci fondů.

Peněžní dary na hlavní činnost jsou pro NNO, kromě možného zisku z vedlejší hospodářské činnosti, zásadním zdrojem financování. Z toho důvodu je v praxi poměrně běžné účtování peněžních neinvestičních darů prostřednictvím fondů, čímž si NO kumulují bezúplatně nabyté finanční zdroje pro použití v následujících letech (Nebuželská, 2021).

Tab. 6 Účtování přijatých neinvestičních peněžních darů

	Popis účetního případu	Kč	MD	D
1.	Dar bez věcného a časového určení (bez účelu)	10 000	22x	68x
2.	Dar s věcným určením (účelem), bez časového určení - dar ÚJ použije v běžném období	10 000	22x	68x
3.	Dar s věcným určením (účelem), bez časového určení - dar ÚJ v běžném období nepoužije			
3.a	- přijetí peněz na bankovní účet	10 000	22x	91x
3.b	- použití daru na úhradu nákladů	10 000	91x	64x

Zdroj: (vlastní zpracování)

2.3.4 Přijaté neinvestiční nepeněžní dary

Mezi neinvestiční nepeněžní dary patří bezúplatně nabyté věci jiné než peníze, které zároveň nenaplnují znaky dlouhodobého majetku. Může se jednat např. o drobný majetek, zásoby, pohledávky nebo přijaté služby.

V případě darovaných zásob nebo jiných rozvahových položek účtuje organizace o přijetí daru ve prospěch fondů. O použití fondu následně účtuje současně se spotřebou zásob. V případě výsledkových položek (přijetí drobného majetku darem nebo bezúplatně přijetí služby) účtuje ÚJ náklady ve prospěch výnosů, tedy např. MD 50x / D 68x v případě drobného majetku nebo materiálu do spotřeby a MD 51x / D 68x v případě bezúplatně nabyté služby. Pro ocenění ÚJ použije cenu obvyklou v místě a čase přijetí (Nebuželská, 2021).

Tab. 7 Účtování přijatých neinvestičních nepeněžních darů

	Popis účetního případu	Kč	MD	D
1.a	Darem přijaté zásoby	40 000	11x	91x
1.b	Spotřeba darovaných zásob	40 000	50x	11x
1.c	Zúčtování fondů proti spotřebě zásob	40 000	91x	64x
2.	Darem přijatý drobný majetek Darem přijatý materiál do spotřeby	30 000	50x	68x
3.	Bezúplatně nabytá služba	70 000	51x	68x

Zdroj: (vlastní zpracování)

2.3.5 Přijatý dar určený k dalšímu darování

Případ, kdy NNO nabude darem peníze či jinou věc, která je určená k dalšímu darování, se nazývá přerozdělování. Tento postup je typický zejména pro nadace a

nadační fondy. O přijetí takového daru účtuje ve prospěch fondu, tedy např. MD 22x / D 91x. Následné poskytnutí daru třetí straně se účtuje zápisem opačným, např. MD 91x / D 22x. Poskytnutí daru z přijatého účelového daru neovlivní výkaz zisku a ztráty přerozdělovací organizace.

2.4 Dotace

Nebuželská (2020) rozděluje dotace na investiční, které jsou určeny zejména na nákup DM, a neinvestiční (provozní), které slouží ke krytí nákladů. Pro obě tyto skupiny dotací je klíčové dbát na časové a věcné rozlišení nákladů a výnosů.

Dle interpretace Národní účetní rady není pro vykázání nároku na dotaci klíčové, kdy byla dotace finančně vypořádána, ale rozhoduje okamžik, ve kterém se její schvalovací proces dostal do fáze, kdy je její poskytnutí nepochybné (Müllerová, 2014). ÚJ je tedy povinna posoudit každou dotaci individuálně a určit, do jakého období její přijetí věcně náleží a zda a kdy vznikl na dotaci nepochybný nárok.

Jestliže se následně ukáže, že nebyl naplněn původní předpoklad, a dotace nebyla a nebude finančně vypořádána, případně bude vypořádána v nižší než původně předpokládané výši, upraví ÚJ účtování nároku na dotaci, a to v období, kdy se tato skutečnost stala jistou.

Müllerová (2014) také zmiňuje, že dotace jsou vázány splněním podmínek, kdy některé jsou splněny již při žádosti o dotaci, jako např. vypsání výběrového řízení na pořizovanou investici, a některé mohou být plněny až v budoucnu, např. zákaz prodeje aktiva, které bylo za přispění dotace pořizeno. Případné nesplnění těchto podmínek obvykle mívá za následek povinnost vrátit přijatou dotaci. V okamžiku, kdy takovou skutečnost ÚJ zjistí, je povinna zaúčtovat závazek a následně odvést peněžní prostředky.

2.4.1 Investiční dotace

Investiční dotace, nebo také dotace na pořízení dlouhodobého majetku, jsou u NNO vykazovány v rámci pasivní rozvahové položky Vlastní jmění. Nebuželská (2020, str. 28) říká, že *„investiční dotace mají buď poskytovatelem striktně dané limity pro nákupy, které jsou považovány za investiční, anebo poskytovatel dotace uznává limity, které si organizace sama v souladu s prováděcí vyhláškou stanovila“*.

Bozděchová (2011, str. 22) zmiňuje odlišnost od podnikatelských subjektů – „pokud přijala nezisková organizace dotaci na pořízení dlouhodobého nehmotného nebo hmotného majetku, nesnižuje o tuto částku pořizovací cenu dlouhodobého majetku, ale zvýší o ni vlastní zdroj krytí dlouhodobého majetku, a to ve prospěch účtu Vlastního jmění. Zúčtování této dotace do výnosů se uskuteční postupně v souvislosti s odpisováním takto pořízeného dlouhodobého majetku“.

Dle ČÚS č. 409 se vypočte poměr přijaté dotace k pořizovací ceně příslušného DM, následně se jím vynásobí částka odpisů tohoto majetku a výsledná částka je účtována jako snížení vlastního jmění a souvztažně jako výnos, čímž nedochází ke zkresení výše odpisů ve VZZ (Svoboda, 2020).

Tab. 8 Účtování přijatých investičních dotací

	Popis účetního případu	Kč	MD	D
1.	Pohledávka – jistota obdržení a částky (např. již podané a schválené vyúčtování)	100 000	346	901
2.	Přijetí dotace na bankovní účet (50 % pořizovací ceny DM)	100 000	221	346
3.	Pořízení DM	200 000	04x	221
4.	Zařazení majetku do užívání (rovnoměrné odpisy, doba životnosti 5 let)	200 000	01x/02x	04x
5.	Roční odpis pořízeného DM	40 000	551	07x 08x
6.	Rozpuštění dotace do výnosů (50 % odpisů)	20 000	901	649

Zdroj: (vlastní zpracování dle Nebuželské, 2020)

2.4.2 Provozní dotace

O provozních dotacích, které slouží ke krytí nákladů, se účtuje ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 69 – Provozní dotace.

Nebuželská (2020) dělí provozní dotace následujícím způsobem:

- provozní dotace na náklady – slouží ke krytí přímých i nepřímých nákladů, organizace je po ukončení projektu povinna provést vyúčtování, ve kterém vykáže náklady kryté z dotace. Výsledky hospodaření takových projektů jsou v jednotlivých letech nulové, tj. v každém ÚO jsou vykázány náklady kryté dotací a k nim výnos z dotace ve stejné výši;

- provozní dotace na výkony – takové dotace jsou určeny na naplnění určitého počtu výkonů, např. poskytnutý počet hodin poradenství. U tohoto typu dotací již HV v jednotlivých letech není nulový, ale NNO musí dbát na to, aby podle provedeného počtu výkonů promítla do daného období správnou výši dotace.

Tab. 9 Účtování přijatých provozních dotací

	Popis účetního případu	MD	D
1.	Nárok na provozní dotaci		
1.a	- ze státního rozpočtu	346	691
1.b	- z rozpočtu územních samosprávných celků	348	691
2.	Přijetí provozní dotace na bankovní účet	221	346/348
3.	Závazek vůči poskytovateli dotace z důvodu vrácení nedočerpané dotace nebo jejího snížení	691	346/348
4.	Nárok na provozní dotaci, která se váže ke dvěma účetním obdobím		
4.a	- část dotace vztahující se k běžnému účetnímu období	346/348	691
4.b	- část dotace vztahující se k budoucímu účetnímu období	346/348	384
5.	Snížení nároku o nespotřebovanou část provozní dotace	691	346/348
6.	Vratka nespotřebované provozní dotace	346/348	221

Zdroj: (vlastní zpracování dle Kryškové, 2019)

3 Analýza výročních zpráv vybraných nestátních neziskových organizací

Třetí kapitola je věnována praktické části, ve které jsou postupně analyzovány vybrané nestátní neziskové organizace. Vybrané organizace jsou nejdříve představeny na základě zakládací listiny, následně jsou představeny jejich činnosti, účel, orgány a vklad zapsaný v příslušném rejstříku.

Dále jsou pak shrnuty aplikované účetní postupy v konkrétní společnosti s důrazem na dohledatelnost informace o účtování a vykazování zdrojů financování.

Stěžejní částí této kapitoly je pak rozbor samotného financování a nákladů jednotlivých vybraných NNO.

Pro praktickou část byly záměrně vybrány odlišné právní formy NNO pro posouzení rozdílné vypovídací schopnosti výročních zpráv. Vybrané NNO byly zvoleny na základě osobní znalosti organizací.

3.1 Zlatá rybka, z.ú.

Zlatá rybka, z.ú. je ústavem (dále jen jako „Ústav“), který vznikl 24. února 2015 a byl založen Ondřejem Vlčkem a MUDr. Katarínou Vlčkovou za účelem:

- podpory vážně nemocných dětí (do 18 let včetně) prostřednictvím plnění jejich přání,
- organizace jednorázových programů pro vážně nemocné děti a jejich rodiny,
- osvětové a edukační činnosti,
- vydávání informačních materiálů.

Statutárním orgánem Ústavu je ředitel, kterého volí a odvolává správní rada a který jedná jménem Ústavu samostatně. První a stále platnou ředitelkou byla jmenována Mgr. Karin Pospíšilová. Nejvyšším orgánem Ústavu zakládací listina stanovuje minimálně tříčlennou správní radu, kdy prvními členy byli oba zakladatelé Ústavu a MUDr. Irena Zavadová. V roce 2021 byla novou členkou správní rady jmenována Ivana Plechatá. Předsedou správní rady je zakladatel Ondřej Vlček. Kontrolním orgánem Ústavu je revizor, přičemž jím nesmí být člen správní rady ani ředitel Ústavu. Revizorem Ústavu je Bc. Martina Břeňová.

Při založení Ústavu byl vložen vklad 1 000 Kč ve formě peněžních prostředků. Přestože povinná minimální výše vkladu není NOZ stavena a může tak být i nulový, jeho výše může mít velký vliv na důvěryhodnost ústavu, a tak by bylo vhodné vklad navýšit.

Ústav vede podvojný účetnictví v plném rozsahu a sestavuje ÚZ v souladu se ZOÚ, vyhláškou č. 504/2002 a ČÚS. Účetnictví je vedeno externí účetní v účetním systému PREMIER. Účetní doklady jsou uloženy na adrese sídla organizace. Z hlediska kategorizace účetních jednotek je Ústav mikro účetní jednotkou. Účetní závěrka za rok 2020 je povinně auditovaná v souladu s NOZ – čistý obrat Ústavu přesáhl za rok 2020 hranici 10 milionů Kč³. Ústav nemá vedlejší činnost.

Nejzásadnějšími informacemi pro bakalářskou práci jsou postupy účtování přijatých darů, které jsou shrnuty níže. Ostatní účetní zásady jsou konkrétněji popsány v Příloze 5.

Bezúplatně nabytý dlouhodobý majetek, investiční dotace a dary

Ve vlastním jmění na účtu skupiny 911 – Fondy, účtuje Ústav o zdrojích pořízení bezúplatně nabytého dlouhodobého majetku. Tato částka je pak rozpouštěna na účet skupiny 648 – Zúčtování fondů současně s účtováním odpisů. Tento postup účtování je však v rozporu s účetní legislativou NNO. Vyhláška 504/2002 Sb. a ČÚS č. 413 tvrdí, že o bezúplatně nabytém DNM a DHM účtuje ÚJ ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 90 – Vlastní jmění. S touto problematikou souvisí také zúčtování odpisů, které jsou sice správně zúčtovány ve prospěch ostatních provozních výnosů, nicméně se účtují souvztažně s fondy, přestože mají být účtovány na vrub vlastního jmění.

Přijaté dary

Ve fondech organizace dále účtuje o přijatých individuálních darech, a to přímým zápisem ve prospěch účtu 911 – Fondy a na vrub účtu 211 – Pokladna nebo 221 – Bankovní účet. Organizace účtuje o použití darů podvojným zápisem na vrub účtu fondů a ve prospěch účtu 648 – Zúčtování fondů.

Vykazovaný stav fondů odpovídá výši doposud nespotřebovaných darů.

³ Za rok 2020 dosáhl čistý obrat Ústavu výše 16 851 tis. Kč.

Financování

Zlatá rybka, z.ú. zabezpečuje svůj chod výhradně soukromými peněžními dary od svého zakladatele, rodiny Vlčkových. Jak zobrazuje Tabulka 10, další, nicméně nevýznamnou, položkou z hlediska financování jsou každoročně přijaté nepeněžní dary z firemního dárcovství od společnosti Alza.cz, a.s.

Tab. 10 Přijaté dary, Zlatá rybka, 2015-2020

(v tis. Kč)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rodina Vlčkových	5 000	7 000	10 000	30 000	--	40 000
Nepeněžní dar – automobil	200	--	--	--	--	--
Nepeněžní dar – Alza.cz ⁴	--	55	97	--	24	50

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2015-2020, Zlatá rybka, z.ú.)

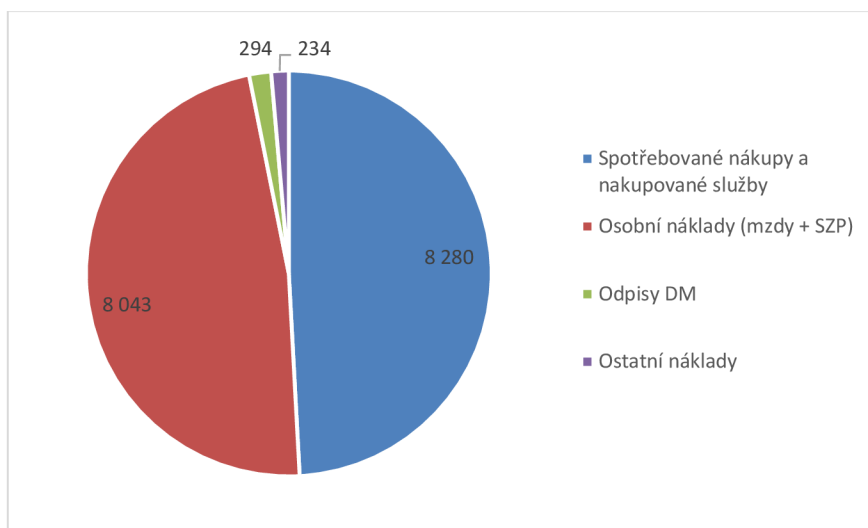
Z Tabulky 10 vyplývá, že Zlatá rybka je závislá na jediném zdroji financování – darech ze soukromých zdrojů zakladatelů. Zakladatelé jsou navíc členy správní rady, Ondřej Vlček dokonce jejím předsedou. Organizace tak nemá ani finanční, ani rozhodovací nezávislost. Autorka bakalářské práce Ústavu doporučuje zvýšit finanční nezávislost prostřednictvím rozvoje vícezdrojovosti, samofinancování nebo fundraisingu. Vícezdrojovost by organizace mohla podpořit přijímáním bezúplatného plnění služeb – v rámci plnění přání dětem zkoušet oslovovat poskytovatele služeb s myšlenkou Zlaté rybky, což by mohlo některé osoby motivovat k poskytnutí služby bez úplaty. Takto získané služby by byly zúčtovány ve prospěch účtu účtové skupiny 68 – Přijaté příspěvky. V úvahu by jistě připadalo i vytvořit dlouhodobou fundraisingovou strategii organizace, v rámci které by cíleně oslovovala firemní nebo i soukromé dárce, kteří by podpořili myšlenku Zlaté rybky. Důležité je ale oslovovat správné osoby, které se s posláním organizace ztotožní.

V roce 2020 hospodařila Zlatá rybka celkově se 43,5 miliony Kč, z čehož 3,5 milionu Kč tvořil stav fondů na začátku roku. V průběhu roku 2020 přijala organizace dar 40 milionů Kč od zakladatele Ondřeje Vlčka formou peněžního daru, který byl proúčtován ve prospěch účtu 911 – Fondy. Dále Zlatá rybka obdržela formou

⁴ Zlatá rybka, z.ú. plní dětská přání, a tak lze předpokládat, že nepeněžní plnění od společnosti Alza.cz s.r.o. je představováno např. ve formě telefonů, notebooků apod., které Zlatá rybka následně poskytne dětem.

nepeněžního daru 50 tisíc Kč od společnosti Alza.cz, který byl v souladu s účetní legislativou zaúčtován přímo do výnosů.

Ústav v roce 2020 vynaložil náklady v celkové výši 16 851 tis. Kč. Jednotlivé skupiny nákladů zobrazuje Obrázek 3.

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2020, Zlatá rybka, z.ú.)

Obr. 3 Struktura nákladů, Zlatá rybka, 2020

Nejvýznamnější složkou nákladů jsou spotřebované nákupy a nakupované služby, které jsou představovány zejména náklady vynaložené na plnění přání dětem.

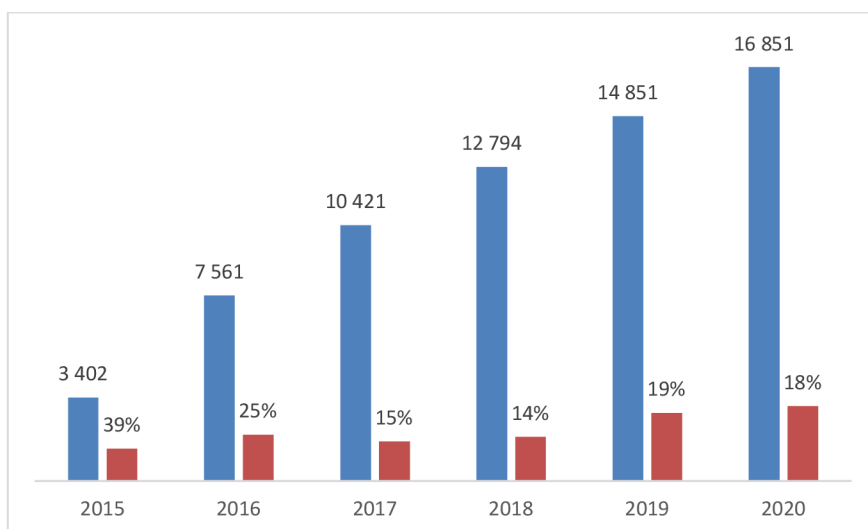
V roce 2020 splnila Zlatá rybka 171 z 206 vyslovených přání, která jsou rozdělena do 5 kategorií:

- přeji si mít (74 % z celkově vyslovených přání za rok 2020),
- přeji si zažít (18 %),
- přeji si setkat se (5 %),
- přeji si pro někoho jiného (2 %),
- přeji si být (1 %).

Druhou nejvýznamnější nákladovou skupinou jsou osobní náklady, které představují mzdy zaměstnanců a související sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem. Průměrný počet zaměstnanců meziročně vzrostl o 4, z původních 9 zaměstnanců v roce 2019 na aktuálních 13. V červnu, červenci a

srpnu 2020 bylo organizaci na základě splněných podmínek programu Antivirus C prominuto 365 tis. Kč na sociálním pojištění hrazeném zaměstnavatelem za zaměstnance. Ostatní náklady představují odpisy, daně a poplatky a ostatní náklady, které v roce 2020 činily dohromady 528 tis. Kč.

Správní náklady dosáhly v roce 2020 celkové výše 3 052 tis. Kč, což představuje 18 % celkových nákladů. Oproti roku 2019 tak správní náklady poklesly o 1 procentní bod.

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2020, Zlatá rybka, z.ú.)

Obr. 4 Podíl správních nákladů na celkových nákladech, Zlatá rybka, 2020 (v tis. Kč)

Vynaložené náklady byly plně kryty výnosy, hospodářský výsledek je za rok 2020 nulový. Nejvýznamnější položkou výnosů je účet 648 – Zúčtování fondů, kam organizace účtuje v okamžiku použití darů. V průběhu roku 2020 byl použit a proúčtován dar přijatý v roce 2020 ve výši 13 370 tis. Kč. Dále byl v roce 2020 využit dar přijatý a nespotřebovaný v roce 2019 ve výši 3 423 tis. Kč. K využití v následujícím účetním období tedy zůstává dar ve výši 26 630 tis. Kč. Dále do výnosů roku 2020 spadá zmíněný přijatý nepeněžní dar od společnosti Alza.cz ve výši 50 tis. Kč. Poslední položkou výnosů jsou výnosové úroky (3 tis. Kč), jiné ostatní výnosy (3 tis. Kč) a kursově zisky (1 tis. Kč).

Ústav v roce 2020 nepřijal žádnou dotaci.

Tab. 11 Vlastní zdroje, Zlatá rybka, 2020

Rok 2020 (v tis. Kč)	Vlastní jmění	Fondy	Zisk (ztráta) běžného období	Neuhrazená ztráta/ nerozdělený zisk min. let	Celkem
Zůstatek k 31.12.2019	1	3 423	3	3	3 430
Přijaté dary	--	40 000	--	--	40 000
Zúčtování fondů	--	-16 499	--	--	-16 499
Odpisy darovaného majetku	--	-294	--	--	-294
Převod výsledku roku 2019	--	--	-3	3	--
Výsledek hospodaření BO	--	--	0	--	0
Zůstatek k 31.12.2020	1	26 630	0	6	26 637

Zdroj: (Výroční zpráva 2020, Zlatá rybka, z.ú.)

Tabulka 11 ukazuje, že odpisy byly chybně zúčtovány na vrub účtů účtové skupiny 91 – Fondy, přestože mají být účtovány ve prospěch ostatních provozních výnosů souvztažně s vlastním jměním. Přestože byla organizace v roce 2020 povinně auditována, auditor se k této skutečnosti ve zprávě auditora nevyjádřil a nedoporučil účetní jednotce odstranění chybného vykázání, i přes skutečnost, že se jedná o významnou částku.

3.2 Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97

Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97 (dále jen jako „Nadace“) vznikla zápisem do nadačního rejstříku dne 30. července 1998. Nadace byla založena Dagmar Havlovou a Václavem Havlem na základě smlouvy o sloučení s Nadací Václava a Olgy Havlových jako nadace slučované a Nadace VIZE 97 jako nadace přejímající. Nadace byla zřízena na dobu neurčitou.

Účelem Nadace je podpora právnických a fyzických osob sledujících obecně prospěšné cíle, nebo takových, jejichž podpora je ve veřejném zájmu, zejména v oblasti kulturní, zdravotní, sociální, vzdělávací, péče o lidská práva, péče o odkaz svého zakladatele prezidenta Václava Havla a v duchu svého názvu také podpory vizí a soudobého vědeckého myšlení.

Za Nadaci jedná předseda 9členné správní rady, která je statutárním orgánem Nadace. Předsedkyní správní rady je zakladatelka, Mgr. Dagmar Havlová.

Kontrolním orgánem Nadace je dozorčí rada, která má 3 členy (k 31.12.2020 PhDr. Tomáš Sedláček Ph.D., Zdeněk Lážek a JUDr. František Vyskočil Ph.D).

Nadační jmění činí 53 504 427 Kč a je představováno nemovitostí.

Mezi významné projekty Nadace patří:

- Pražská křižovatka – duchovně kulturní centrum v kostele sv. Anny, do kterého Nadace sama a prostřednictvím dárců investuje mnoho milionů korun a které slouží k pořádání kulturních i společenských akcí.
- Včasná diagnóza a prevence rakoviny tlustého střeva a konečníku – vzdělávání veřejnosti v této problematice, vybízení k absolvování bezplatného vyšetření, osvětová kampaň na reklamních plochách.
- Cena Nadace VIZR 97 – každoroční udělování Ceny význačné osobnosti z oblasti vědy, jejíž dílo přispívá k popularizaci vědy a jejímu zpřístupnění.
- Podpora hudebně talentovaných studentů – projekt zaměřený na oblast kultury s cílem podpořit hudebně talentované, avšak sociálně znevýhodněné studenty ve věku od 14 do 20 let.
- Odkaz Václava Havla – ctění základních lidských práv, boj za zachování demokracie, pojmenovávání míst po Václavu Havlovi, budování Laviček Václava Havla.
- Mikulášský charitativní bazar – sdružování neziskových organizací, jejich propojování a prezentování jejich činností.
- Charitativní předměty – prodej triček, mikin a dalších předmětů. Veškerý výtěžek z prodeje putuje na charitativní aktivity Nadace.
- Fond porozumění – s účelem pomáhat obyvatelům ČR, kteří se bez svého zavinění dostali do různých obtížných životních situací.

Nadace používá pouze takové účetní metody, které jsou v souladu s účetními předpisy stanovenými ZOÚ, vyhláškou č. 504/2002 Sb. a ČÚS č. 401-414. Podvojně účetnictví Nadace je vedeno certifikovanou externí účetní společností VGD SPN, s.r.o., účetní záznamy jsou pořizovány v softwaru BYZNYS B6.

Z hlediska kategorizace účetních jednotek je Nadace mikro účetní jednotkou. Účetní závěrka za rok 2020 je povinně auditovaná v souladu s NOZ – nadační kapitál je za

předcházející účetní období vyšší než 5 milionů Kč⁵. Nadace provozuje vedlejší činnost, jejíž výnosy zahrnují výnosy z reklamní činnosti a pronájmu bytu.

Nejzásadnějšími informacemi pro bakalářskou práci jsou postupy účtování přijatých darů, které jsou shrnuty níže. Ostatní účetní zásady jsou konkrétněji popsány v Příloze 5.

Vlastní jmění a fondy

Vlastní jmění je tvořeno souhrnem peněžitých i nepeněžitých vkladů. Dále Nadace tvoří účelové fondy na konkrétní projekty v souvislosti s činností Nadace danou jejím statutem.

Účtování přijatých darů a příspěvků

Nadace účtuje přijaté dary a příspěvky dvojím způsobem:

- do výnosů (a současně do nákladů ve stejné výši) jsou účtovány přijaté nepeněžní dary, které mají povahu služeb, případně kancelářských potřeb apod.,
- rozvahově (prostřednictvím fondů) se účtují dary, které jsou poskytnuty účelově na konkrétní projekty. Tyto dary jsou získávány od veřejnosti na bankovní účet a následně rozděleny třetím osobám,
- rozvahově (prostřednictvím fondů) se účtují příspěvky přijaté od dárců. Tyto prostředky jsou na základě smluv přijímány na bankovní účet Nadace a jsou určeny ke krytí provozních nákladů spojených s činností Nadace,
- rozvahově (prostřednictvím vlastního jmění) se účtují příspěvky přijaté od dárců ve formě hmotného majetku určeného na projektovou a provozní činnost Nadace.

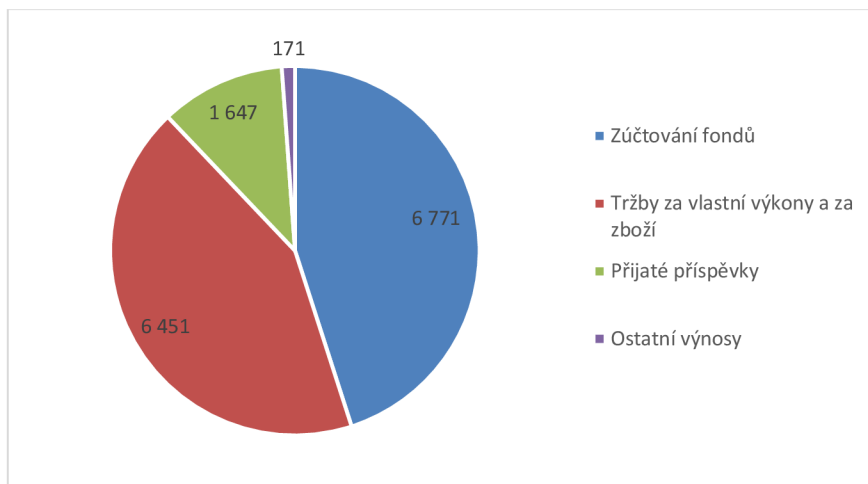
Účtování peněžních darů určených ke krytí provozních nákladů prostřednictvím fondů však není v souladu s účetní legislativou NNO. Dle § 27 odst. 2 vyhlášky č. 504/2002 Sb. mají být dary na provozní činnost účetní jednotky účtovány ve prospěch položky B.II.3. Přijaté příspěvky (dary). Do roku 2014 ÚJ účtovala tyto dary v souladu se zmíněnou vyhláškou, nicméně od roku 2015 na základě

⁵ Za rok 2020 dosáhl obrát Nadace výše 15 040 tis. Kč.

rozhodnutí správní rady tento postup změnila. Bližší informace ani důvod tohoto rozhodnutí však není z veřejných zdrojů dostupný.

Financování

Nadace používá k dosažení účelu Nadace prostředků získaných z darů, grantů, výnosů z nadačního kapitálu a dalších příjmů. Jak zobrazuje Obrázek 5, Nadace Vize 97 je z vybraných NNO financována nejpestřeji.

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2020, VIZE 97)

Obr. 5 Struktura výnosů, VIZE 97, 2020 (v tis. Kč)

Nejvýznamnějšími výnosy Nadace jsou výnosy z použití peněžních darů v minulosti zaúčtovaných na účet fondů, které v počátku období vykazovaly zůstatek 72,6 milionu Kč (viz Tabulka 12).

Tab. 12 Přehled pohybu fondů, VIZE 97, rok 2020

(v tis. Kč)	Vlastní jmění	Fondy	Výsledek BO	Neuhrazená ztráta ML	Celkem
Stav k 31.12.2019	56 702	72 559	195	-6 731	122 725
Poskytnuté příspěvky	--	-696	--	--	-696
Přijaté dary	--	1 000	--	--	1 000
Zúčtování fondů	--	-6 771	--	--	-6 771
Přeúčtování odepsaného darovaného majetku	-15	15	--	--	--
Převod výsledku 2019	--	--	-195	195	--
Výsledek hospodaření 2020	--	--	511	--	511
Stav k 31.12.2020	56 687	66 107	511	-6 536	116 769

Zdroj: (Výroční zpráva 2020, Nadace VIZE 97)

Přírůstek na účtu fondů v roce 2020 v celkové výši 1 milion Kč je představován přijatými dary. Dary ve výši 930 tis. Kč byly poskytnuty adresnými dárci, kteří smluvně⁶ určili, že peněžní prostředky mají být použity následující projekty:

- Fond porozumění – 389 tisíc Kč,
- Mikulášský bazar – 123 tisíc Kč,
- Včasná diagnóza – 19 tisíc Kč,
- provoz – 399 tisíc Kč.

Dary ve zbylé hodnotě 70 tisíc Kč nebyly přiřazeny na konkrétní projekt, neboť se jednalo o dary od neznámých dárců.

Z celkové výše příspěvků poskytnutých Nadací (696 tis. Kč) bylo 50 tis. Kč poskytnuto na provoz činnosti Martinu Kubalovi, zbytek byl darován z Fondu porozumění 5 fyzickým osobám v celkové hodnotě 170 tis. Kč a 17 právnickým osobám v hodnotě 476 tis. Kč. Příspěvky byly poskytnuty v souladu se statutem Nadace, např.:

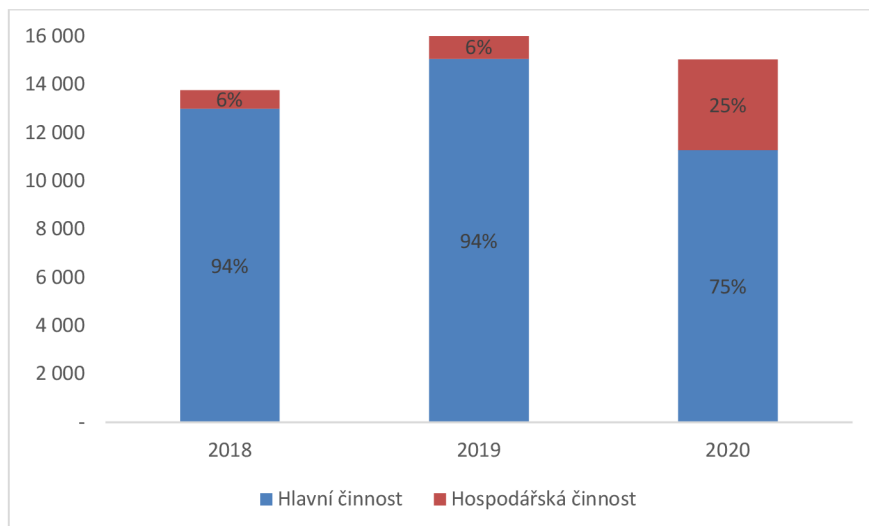
- nadační příspěvek může být poskytnut kterékoliv právnické nebo fyzické osobě, která vyvíjí činnost v oblasti kulturní, zdravotní, sociální a vzdělávací a která o poskytnutí nadačního příspěvku požádá a jejíž žádost byla Správní radou Nadace schválena,
- nadační příspěvky se zpravidla poskytují ve formě peněžitého plnění.

Mezi obdarované právnické osoby patří např. Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Fond ohrožených dětí – Klokánek nebo Nemocnice na Homolce.

Významným zdrojem financování Nadace jsou také tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb, které dosahovaly výše 6 451 tisíc Kč, z čehož 2,7 milionu Kč plynulo z hlavní činnosti a 3,7 milionu z činnosti vedlejší. Jak vyplývá z Obrázku 6, významnost vedlejší činnosti v roce 2020 oproti předcházejícím obdobím výrazně vzrostla, což je jistě žádoucí trend. Celkové výnosy vygenerované vedlejší činností

⁶ Darování obvykle probíhá na základě podepsané darovací smlouvy, která je účinným nástrojem ke stanovení podmínek darování, zejména určení termínu poskytnutí, použití daru, stanovení účelu, na který je dar poskytnut, ujednání sankcí za nedodržení účelu a případnou povinnost dar vrátit.

dosahovaly v roce 2020 celkem 3 756 tis. Kč, což činí 25 % celkových výnosů Nadace v daném roce.

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2018-2020, VIZE 97)

Obr. 6 Podíl výnosů z hlavní a vedlejší činnosti na celkových výnosech, VIZE 97, 2018-2020

Třetí významnou skupinou výnosů Nadace jsou přijaté příspěvky ve výši 1 647 tis. Kč, které jsou představovány:

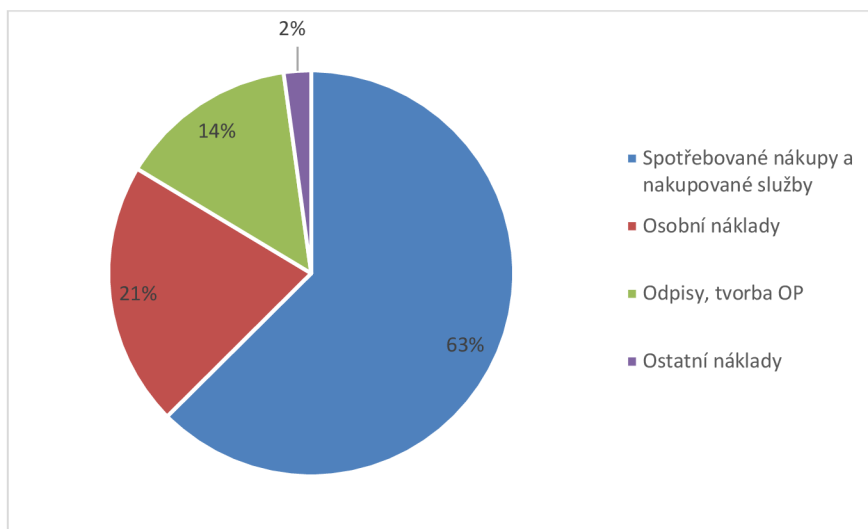
- přijatými nepeněžními dary určenými na provozní činnost (mimo hmotného majetku) v celkové výši 705 tis. Kč a
- přijatými nepeněžními dary určenými na projektovou činnost ve formě služeb ve výši 942 tis. Kč.

V bodě 15. Významné položky zisků a ztráty přílohy k ÚZ Nadace udává, že v roce 2020 obdržela provozní dotaci ve výši 100 tisíc Kč. Ve výkazu zisku a ztráty je však položka B.I.1 Provozní dotace nulová. Částka 100 tisíc Kč je ve VZZ vykázána na řádku B.II.2 Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami. Jelikož Nadace organizační složku nemá, došlo zřejmě k překlepu a 100 tisíc Kč plynoucí z dotace bylo vykázáno na špatném řádku VZZ. Příloha k ÚZ tedy není v souladu se sestavenými výkazy.

Celkové náklady Nadace dosahovaly v roce 2020 výše 14 529 tis. Kč, z čehož 89 % bylo vynaloženo na hlavní činnost. Nejvýznamnější nákladovou skupinou jsou spotřebované nákupy a nakupované služby, které dosahovaly výše 9 milionů Kč.

Druhou významnou položkou nákladů jsou osobní náklady, tedy mzdy a související sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance. V roce 2020 byl průměrný počet zaměstnanců 4 (v roce 2019 měla Nadace 9 zaměstnanců). V roce 2020 organizace nevyplácela žádné odměny členům statutárních ani dozorčích orgánů.

Signifikantní složkou nákladů jsou i náklady na odpisy DM (1 981 tis. Kč) a tvorbu účetních opravných položek. Účetní opravná položka je historicky vytvořena ve výši 36 tis. Kč z roku 2019 k pohledávce po splatnosti. Nadace v roce 2020 vykazuje v položce výkazu zisku a ztráty A.VI.27 Tvorba a použití rezerv a opravných položek částku ve výši 76 tisíc Kč. Uživatel ÚZ si nemá možnost ověřit, z jakého titulu byla tato hodnota vytvořena. Autorka bakalářské práce vychází z předpokladu, že se může jednat o opravnou položku k zásobám zboží nebo materiálu na skladě.

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2018-2020, Nadace VIZE 97)

Obr. 7 Struktura nákladů, VIZE 97, 2020

Minoritní položkou ve struktuře nákladů Nadace jsou ostatní náklady, které v roce 2020 dosáhly výše 312 tis. Kč.

Od roku 2016 realizuje Nadace veřejnou sbírku podle zákona č. 117/2001 Sb., která byla Nadaci povolena na dobu neurčitou za účelem získání peněžitých příspěvků na osvětovou kampaň a na informování praktických lékařů a pacientů v rámci prevence rakoviny tlustého střeva a konečníku, jelikož včasná diagnóza tohoto onemocnění výrazným způsobem ovlivňuje úspěšnost léčby. V letech 2019 a 2020 na ní nedošlo k žádnému pohybu.

3.3 Nadační fond Mathilda

Nadační fond Mathilda (dále jen „Fond“) byl zřízen za účelem zlepšení kvality života nevidomých, slabozrakých a jinak zdravotně postižených osob, a to zejména zlepšením podmínek vzdělávání takto postižených osob a zkvalitněním stávajících sociálních služeb. Nadační fond vznikl 8. prosince 2010 na žádost zřizovatele Mathilda, občanské sdružení.

Statutárním orgánem Fondu je 5členná správní rada, jejímž předsedou je pan Luboš Krapka. Jménem Fondu jedná předseda rady nebo dva členové rady společně. Kontrolním orgánem je stanovena dozorčí rada, která má 5 členů.

Majetkový vklad do Fondu je představován peněžitým vkladem zakladatele ve výši 10 000 Kč.

NF Mathilda realizuje zejména projekty, které nedosahují na úplné financování ze strany státu a mezi které patří:

- vlastní chov štěňat a výcvik vodících psů pro nevidomé – poskytování příspěvků na pořízení vodícího psa nevidomým,
- sociální rehabilitace nevidomých – poskytování příspěvků organizacím, které se touto činností zabývají,
- zrakově postižení hudebníci – poskytování příspěvků na pořízení hudebních nástrojů nevidomým hudebníkům,
- centrum pomoci – pomoc zrakově postiženým lidem s elektronickými kompenzačními pomůckami,
- digitální knihovna zrakově postižených – tvorba digitalizovaných prepisů notových záznamů do Braillova písma,
- Mathelier, 3D studio, charitativní kalendář.

Z hlediska kategorizace účetních jednotek je Fond mikro účetní jednotkou. Účetní závěrka za rok 2020 je auditovaná v souladu se statutem Fondu, čl. XII Výroční zpráva, bod 1: „*Roční účetní závěrka fondu musí být ověřena auditorem za kalendářní rok, v němž úhrn celkových nákladů nebo výnosů vykazovaných fondem převyšší 3 000 000 Kč nebo pokud majetek fondu je vyšší než 3 000 000 Kč*“.⁷ NF nesplňuje kritéria povinného ověření ÚZ auditorem, auditován je dobrovolně. Účetnictví je vedeno a účetní závěrka byla sestavena ve zkráceném rozsahu v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou č. 504/2002 Sb., a souvisejícími Českými účetními standardy v platném znění.

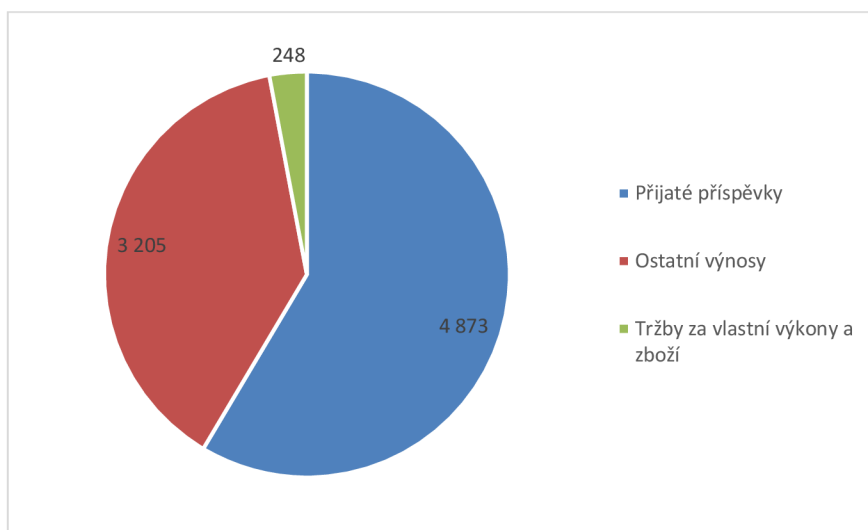
Výsledek hospodaření z vedlejší činnosti byl za rok 2020 i za rok 2019 nulový.

Konkrétněji jsou obecné účetní zásady Fondu popsány v Příloze 5. Na rozdíl od předchozích dvou organizací se uživatel ÚZ nadačního fondu nedozví, jakým způsobem je účtováno o přijatých a poskytnutých darech. Bylo by vhodné doplnit přílohu k ÚZ o tuto informaci.

Financování

NF Mathilda je financován ze soukromých zdrojů firemních i individuálních dárců. Ve své výroční zprávě uvádí seznam dárců, kteří Fondu poskytli dar v hodnotě vyšší než 3 000 Kč, a který v roce 2020 čítal přes 80 jmen. Generálním partnerem nadačního fondu je ČSOB, se kterým NF realizuje projekt Prémium Karta, kdy z každé provedené platby jde 0,1 % na výchovu a výcvik vodících psů pro nevidomé. Jak je patrné z Obrázku 5, celkově v roce 2020 Fond obdržel z titulu přijatých příspěvků 4 873 tis. Kč.

⁷ Za rok 2020 dosáhl obrát Fondu celkové výše 8 326 tis. Kč.

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2020, Nadační fond Mathilda)

Obr. 8 Struktura výnosů, Mathilda, 2020 (v tis. Kč)

Zásadní položkou výnosů roku 2020 byly ostatní výnosy v celkové výši 3 205 tis. Kč, které byly v porovnání s rokem 2021 mimořádné, nicméně v příloze není popsáno, z čeho tyto výnosy nadačnímu fondu plynuly. Minoritní položkou výnosů jsou tržby za vlastní výkony a služby, které plynou zejména z prodeje kalendářů, keramiky a jiných charitativních předmětů prodávaných na e-shopu Fondu.

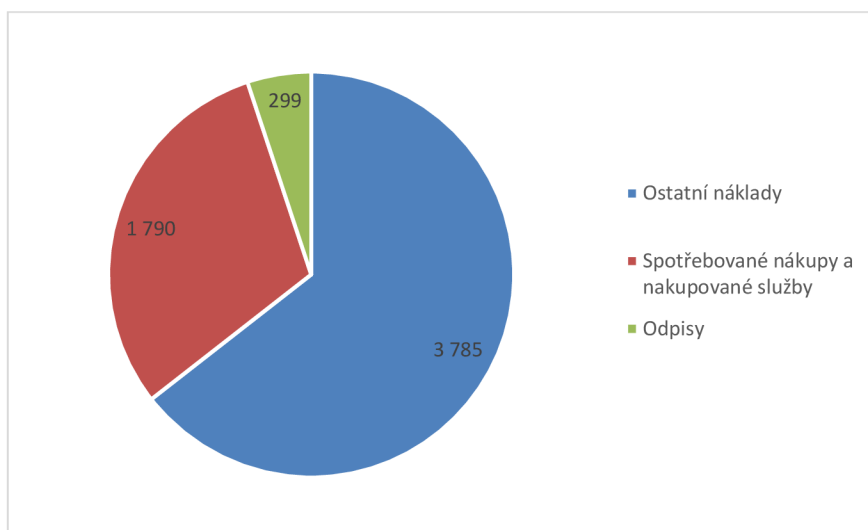
Tab. 13 Výnosy, Mathilda, 2020-2021

	2020	2021
Výnosy celkem	8 326	4 725
Přijaté příspěvky	4 873	3 999
Ostatní výnosy	3 205	706
Tržby za vlastní výkony a zboží	248	20

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2020-2021, NF Mathilda)

Samofinancování je uplatňováno jen ve velmi malé míře. Tržby za vlastní výkony a zboží v roce 2021 oproti roku 2020 klesly z původních 248 tisíc Kč na pouhých 20 tisíc Kč.

Nadační fond v roce 2020 vynaložil náklady v celkové výši 5 874 tis. Kč, z čehož nejvýznamnější položku tvořily ostatní náklady (viz Obrázek 9).

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2020 a 2021, Nadační fond Mathilda)

Obr. 9 Struktura nákladů, Mathilda, 2020-2021 (v tis. Kč)

Ostatní náklady však ve VZ nejsou blíže popsány. Je možné vyjádřit doporučení, aby byl do přílohy přidán bod shrnující položky výnosů a nákladů, které jsou svým objemem nebo původem významné, přestože vyhláška č. 504/2002 Sb., ÚJ sestavujícím ÚZ ve zkráceném rozsahu tuto povinnost neukládá. Autorka práce při analýze ÚZ došla k závěru, že nejvýznamnější položkou ostatních nákladů jsou poskytnuté dary.

Zde ale dochází k dalšímu nesouladu mezi VZZ a přílohou. V bodě 10. přílohy k ÚZ organizace píše o poskytnutých příspěvcích ve výši 3 646 tis. Kč, přestože řádek A.VII. Poskytnuté příspěvky ve VZZ je nulový. Opět lze tedy usuzovat, že poskytnutými příspěvky má organizace na mysli poskytnuté dary, které jsou složkou ostatních nákladů. Do skupiny 58 – Poskytnuté příspěvky jsou účtovány poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami a poskytnuté členské příspěvky. Jelikož organizace žádnou organizační složku nemá a o členství v jiné organizaci se příloha také nezmiňuje, půjde zřejmě o chybu. Dalším doporučením je tedy přejmenovat bod 10. přílohy na Poskytnuté dary.

Poskytnuté dary v roce 2020 činily 3 646 tis. Kč a byly poskytnuty jak fyzickým (celkem 12 osob), tak právnickým (4 osoby) osobám v souladu se statutem nadačního fondu, např.:

- nadační příspěvek může být poskytnut právnické nebo fyzické osobě, která realizuje projekty, jež fond v souladu se zakládací listinou a tímto statutem podporuje, a která o poskytnutí nadačního příspěvku fond požádá,
- nadační příspěvky se zpravidla poskytují ve formě peněžitého plnění,
- poskytnutí nadačního příspěvku rozhoduje správní rada fondu na základě písemné žádosti,
- žádosti o individuální nadační příspěvky budou posuzovány jak z hlediska jejich naléhavosti a potřebnosti, tak z hlediska jejich souladu s účelem fondu.

Statut dále stanoví, že celkové roční náklady související se správou fondu nesmějí převýšit 25 % hodnoty poskytnutých nadačních příspěvků v kalendářním roce. Výroční zpráva nicméně výši správních nákladů fondu vůbec neuvádí, pouze jednou větou shrnuje, že „*Nadační fond Mathilda při svém hospodaření dodržuje pravidla stanovená pro omezení nákladů souvisejících s jeho správou*“. Tato věta může na uživatele působit jako pouhá formulace a může tak vyvolávat pochyby, zda se výše správních nákladů skutečně sleduje a je v souladu se statutem. Pro zvýšení vypovídací schopnosti autorka doporučuje uvádět ve výroční zprávě skutečnou výši správních nákladů v jednotlivých letech.

Další významnou položkou nákladů jsou spotřebované nákupy a nakupované služby, které v jednotlivých letech tvoří přibližně 30 % celkových vynaložených nákladů. Poslední složkou nákladů jsou odpisy, které představují trvalé snížení hodnoty dlouhodobého majetku, který ve Fondu představuje zejména kancelářský nábytek, stavební úpravy ateliéru, počítač, 3D tiskárna, 3D scanner a keramická pec. V průběhu roku 2020 vyřadila organizace z majetku chovnou fenu v hodnotě 700 tis. Kč. Osobní náklady jsou nulové, jelikož ÚJ nemá žádné zaměstnance.

V roce 2014 vyhlásila organizace veřejnou sbírku na dobu neurčitou s účelem získání finančních prostředků na podporu nevidomých a těžce zrakově postižených. Sbirka je prováděna shromažďováním příspěvků na sbírkový účet, sběracími pokladničkami a zasíláním DMS. Pokladničky jsou umístěny zejména v obchodech

společnosti Billa, na pobočkách České pošty a v zákaznických centrech ČEZ. Fondu se díky veřejné sbírce daří každoročně vybrat bezmála 1 milion Kč. Získané prostředky následně Fond rozděluje na základě darovací smlouvy nebo faktury mezi klienty, kteří si pořizují vodícího psa, nebo TyfloServisu, který se zabývá rehabilitací nevidomých, v podobě nových automobilů.

Tab. 14 Veřejná sbírka, Mathilda, 2020-2021

	Stav 1.1.	Příjmy	z toho:	Výdaje	z toho:	Stav 31.12.
2020	281 242	939 900	- pokladny: 906 787 - DMS: 32 825 - ostatní: 230 - úrok: 58	878 485	- poskytnuté dary: 874 855 - poplatek Fórum dárců: 3 630	342 974
2021	342 974	721 814	- pokladny: 649 939 - DMS: 37 041 - ostatní: 34 756 - úrok: 58	675 608	- poskytnuté dary: 671 978 - poplatek Fórum dárců: 3 630	389 180

Zdroj: (vlastní zpracování dle VZ 2020 a 2021, NF Mathilda)

3.4 Zhodnocení účetních závěrek a návrhy na zlepšení

Zlatá rybka, z.ú.

Na základě provedené analýzy lze vyvodit závěr, že organizace splňuje požadavky ZOÚ a NOZ na obsah výroční zprávy ústavu. Ve všech sledovaných letech obdržela kladné auditorské výroky. Na rok 2020 obdržela organizace 40 milionů Kč, které v průběhu roku využila přibližně z poloviny. Z obdrženého daru převádí do následujícího období 26,6 milionu Kč. Nejvýznamnější položkou nákladů jsou spotřebované nákupy a nakupované služby, které společnost využívá pro hlavní činnost organizace, tedy plnění dětských přání. Meziročně rostoucí náklady odráží meziroční nárůst počtu splněných přání. Správní náklady se stále pohybují v přiměřené výši a jsou tvořeny přibližně 20 % ročně vynaložených nákladů. Je možné tedy konstatovat, že náklady, které ústav v průběhu roku vynakládá, vynakládá účelně a účelově na podporu svého poslání.

Při analýze VZ organizace Zlatá rybka z.ú. byly autorkou bakalářské práce identifikovány následující nedostatky:

- nesoulad s účetní legislativou při vykazování bezúplatně nabytého DM, investičních dotací a darů – ÚJ je účtuje ve prospěch účtové třídy 91 – Fondy namísto ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 90 – Vlastní jmění. Doporučení pro praxi – důsledné dodržování účetní legislativy při účtování a vykazování věcných darů;
- nesoulad s účetní legislativou při zúčtování odpisů bezúplatně nabytého DM (vyplývá z chybného vykazování majetku viz bod 1) – odpisy jsou správně zúčtovány ve prospěch ostatních provozních výnosů, nicméně ÚJ je zúčtovala souvztažně s fondy, přestože mají být účtovány na vrub vlastního jmění;
- silná závislost na jediném dárci – dary ze soukromých zdrojů zakladatelů. Zakladatelé jsou navíc členy správní rady, Ondřej Vlček dokonce jejím předsedou. Organizace tak nemá ani finanční, ani rozhodovací nezávislost;
- nedůvěryhodná výše vkladu – vlastní jmění je momentálně představováno pouze peněžním vkladem zakladatelů ve výši 1 000 Kč, což může negativně ovlivňovat důvěryhodnost ústavu.

Pro zvýšení přehlednosti výroční zprávy lze také v souladu s § 5 a 6 vyhlášky č. 504/2002 Sb. doručit neuvádění nulových položek v rozvaze a výkazu zisku a ztráty.

Nadace Vize 97

Nadace Vize 97 je z vybraných organizací rozhodně nejméně závislou organizací, jelikož je financována z mnoha různých zdrojů, mezi které patří získané dary, granty, výnosy z nadačního kapitálu, výnosy z pronájmu a výnosy z prodeje vlastních výrobků a služeb. Organizace tak není na žádném dárci významně finančně závislá. Meziročně navíc roste význam vedlejší činnosti, čímž nadace zlepšuje svou schopnost samofinancování.

Analýza výroční zprávy Nadace Vize 97 ukázala následující nedostatky:

- nesoulad mezi VZZ a přílohou k účetní závěrce – Nadace ve VZZ uvádí v řádku B.I.1 Provozní dotace obrat 0 Kč, nicméně v příloze v bodu 15. Významné položky zisků a ztrát uvádí přijaté provozní dotace ve výši 100 tisíc Kč. Ve VZZ je tato výše uvedena v položce B.II.2 Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami. Nadace ale žádnou organizační složku nemá;
- dary určené ke krytí provozních nákladů jsou účtovány rozvahově ve prospěch fondů, ale v souladu s vyhláškou č. 504/2022 Sb. by měly být účtovány ve prospěch účtové skupiny 68 – Přijaté příspěvky (dary);
- vytvořená opravná položka nebo rezerva není v příloze popsána – Nadace vykazuje v roce 2020 náklady 76 tisíc Kč v položce A.VI.27 Tvorba a použití rezerv a opravných položek, nicméně v příloze není popsáno, na co byla opravná položka či rezerva v průběhu roku tvořena. Přestože se jedná o nízkou částku, bylo by vhodné tuto skutečnost popsat.

Nadační fond Mathilda

Nadační fond byl v roce 2020 velmi zasažen celosvětovou pandemií onemocnění COVID19, díky kterému byl nucen téměř veškeré pořádané akce zrušit, jelikož probíhají kontaktní formou. Zrušení těchto akcí mělo dle VZ 2020 za následek snížení příjmů do rozpočtu nadačního fondu. Stejná situace se opakovala v roce 2021, kdy byly příjmy ze všech zdrojů ještě nižší, než v roce 2020. Kleslo financování přijatými příspěvky, veřejnou sbírkou i výnosy z prodeje výrobků a služeb.

Finančně je organizace závislá na velkém počtu malých externích subjektů, které nadačnímu fondu poskytují peněžní dary buď přímo nebo prostřednictvím veřejné sbírky. Samofinancování meziročně klesá, stejně tak výtěžek z veřejné sbírky, čemuž nepomohlo ani založení sbírkového bankovního účtu. Nadačnímu fondu by prospělo vytvoření dlouhodobé fundraisingové strategie zacílené na právnické i fyzické osoby, které by se ztotožnily s jeho posláním.

Nároky na výroční zprávu nadačních fondů nejsou nijak vysoké, čemuž odpovídá i jejich vypovídací schopnost. Přestože je VZ sestavena podle požadavků ZOÚ, uživatelé nejsou dostupné zásadní informace.

Autorka bakalářské práce v průběhu analýzy VZ identifikovala následující nedostatky:

- v sestavené VZ není popsán způsob účtování o přijatých a poskytnutých darech;
- nesoulad mezi VZZ a přílohou k ÚZ – přestože jsou poskytnuté příspěvky ve VZZ nulové, jsou v příloze jsou vykázány ve výši 3,6 milionu Kč.

Pro zvýšení vypovídací schopnosti výroční zprávy je možné doporučit:

- uvést komentář vysvětlující položky výnosů a nákladů, které jsou významné svým objemem či původem;
- zveřejnit skutečnou výši nákladů vynaložených na správu nadačního fondu.

Závěr

Neziskové organizace jsou důležitou součástí společnosti. Sdružují miliony občanů, poskytují širokou škálu služeb a napomáhají rozvinutosti společenského, politického i ekonomického života. Rozsah jejich působnosti stále roste, angažují se v oblasti kultury, zdravotnictví, školství, sociálních služeb, zaměstnanosti, dopravy či obrany. Na rozdíl od komerčních organizací nejsou nestátní neziskové organizace primárně zakládány za účelem dosahování zisku, ale pro přímou produkci společenského užitku.

Cílem práce bylo podat ucelený přehled způsobů financování nestátních neziskových organizací s důrazem na dary a dotace.

Pro naplnění cíle byly vybrány tři neziskové organizace a provedena analýza jejich výročních zpráv. Záměrně byly vybrány odlišné právní formy nestátních neziskových organizací pro posouzení odlišností ve vypovídacích schopnostech výročních zpráv. Konkrétní organizace byly vybrány na základě jejich celospolečenského významu a jejich veřejné známosti. Ve všech vybraných organizacích působí známé osobnosti – ať už prezident společnosti Gen Digital Ondřej Vlček, bývalá první dáma České republiky Dagmar Havlová nebo hraběnka Mathilda Nostitzová. Všechny vybrané neziskové organizace jsou každoročně auditované společností Deloitte Audit s.r.o. Zlatá rybka a Vize 97 jsou předmětem povinného auditu podle zvláštních právních předpisů, zatímco Nadační fond Mathilda je auditován dobrovolně na základě vlastního statutu. Nadační fond Mathilda je také v porovnání s dalšími dvěma organizacemi výrazně menší a méně komplexní, dosahuje pouze polovičního obrátu – jen 8,3 milionu Kč, zatímco obraty Zlaté rybky a Vize 97 se pohybují kolem 16 milionů Kč.

V rámci provedené analýzy byl kladen důraz na dohledatelnost informací o využívaných zdrojích financování a jejich účtování a vykazování. Všechny vybrané výroční zprávy jsou z většiny sestaveny v souladu se zákonem o účetnictví a dalšími právními předpisy, nicméně všechny obsahují nedostatky.

Ve výroční zprávě ústavu Zlatá rybka byl identifikován nesoulad s účetní legislativou ve vykazování bezúplatně nabytého dlouhodobého majetku a následné zúčtování odpisů. Bezúplatně nabytý dlouhodobý majetek, investiční dotace a dary jsou chybně účtovány ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 91 – Fondy namísto

úctů účtové skupiny 90 – Vlastní jmění. S tímto nedostatkem souvisí i následné zúčtování odpisů, které jsou sice správně účtovány ve prospěch ostatních provozních výnosů, nicméně souvztažnost s fondy je chybná. Odpisy bezúplatně nabytého dlouhodobého majetku mají být zúčtovány na vrub příslušných účtů účtové skupiny 90 – Vlastní jmění. Dále lze organizaci doporučit zvýšení vkladu zakladatelů za účelem zvýšení důvěryhodnosti ústavu a zvýšení její finanční nezávislosti prostřednictvím vícezdrojovosti, které lze dosáhnout například přijímáním bezúplatně plněných služeb v rámci plnění dětských přání.

Nadace Vize 97 je z vybraných organizací nejméně finančně závislá, jelikož je financována z několika různých zdrojů. Její výnosy plynou z titulů získaných darů, čerpaných grantů, nadačního kapitálu, pronájmu nebo prodeje vlastních výrobků a služeb. Ve výroční zprávě nadace byl identifikován nesoulad s účetní legislativou v oblasti vykazování provozních darů, které účetní jednotka účtuje ve prospěch fondů, přestože vyhláška č. 504/2002 Sb. a navazující ČÚS uvádí, že provozní dary mají být účtovány ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 68 – Přijaté příspěvky (dary). Dále byl identifikován nesoulad mezi výkazem zisku a ztráty a přílohou k účetní závěrce v položce provozních dotací. Přestože v příloze k účetní závěrce organizace zmiňuje přijatou provozní dotaci ve výši 100 tisíc Kč, na příslušném řádku výkazu zisku a ztráty nevykazuje žádný pohyb. Pro zlepšení vypovídací schopnosti lze doporučit přidat do výroční zprávy bod rozvíjející tvorbu a použití rezerv a opravných položek, která za rok 2020 vykazuje částku 76 tisíc Kč. Uživatel ÚZ si však nemá možnost ověřit, z jakého titulu byla tato hodnota vytvořena.

Činnost nadačního fondu Mathilda byla v roce 2020 velmi silně poznamenána dopady celosvětové pandemie onemocnění Covid19 a nemohla tak pořádat své obvyklé projekty, což se projevilo na výši obratu, který dosahuje pouze 8 milionů Kč. Nadační fond je financován velkým množstvím malých donorů, kteří poskytují buď přímé peněžní dary nebo příspěvky do veřejné sbírky. Nadačnímu fondu by prospěla dlouhodobá fundraisingová strategie zacílená na právnické a fyzické osoby ztotožňující se s posláním fondu, jelikož jeho schopnost samofinancování i výtěžky z veřejné sbírky meziročně klesají. V sestavené výroční zprávě byl identifikován nesoulad mezi výkazem zisku a ztráty a přílohou. V příloze k účetní závěrce nadační fond píše o poskytnutých příspěvcích ve výši 3,6 milionu Kč,

přestože související řádek výkazu zisku a ztráty je nulový. Poskytnutými příspěvky má nejspíše organizace na mysli poskytnuté dary, které se účtují na příslušné účty účtové skupiny 54 – Ostatní náklady. Doporučením pro praxi je tedy přejmenovat bod 10 přílohy na Poskytnuté dary. Přestože vyhláška č. 504/2002 Sb., ÚJ sestavujícím ÚZ ve zkráceném rozsahu tuto povinnost neukládá, pro zvýšení vypovídací schopnosti výroční zprávy lze organizaci doporučit uvádět v ní způsob účtování o přijatých a poskytnutých darech, komentář vysvětlující položky výnosů a nákladů, které jsou významné svým objemem či původem a zveřejňovat skutečnou výši nákladů vynaložených na správu nadačního fondu.

Hlavními uživateli výročních zpráv nestátních neziskových organizací jsou především osoby, které chod a aktivity organizací financují. Jejich požadavkem je, aby byly poskytnuté zdroje účelně a účelově vynaloženy, čímž kladou důraz na transparentnost a detailnost sestavené výroční zprávy. Hlavní oblasti zájmu je pro ně tedy vykazování zdrojů financování a jejich následná spotřeba, díky čemuž jsou schopni zhodnotit hospodaření organizace. NNO jsou ale podle nové kategorizace ÚJ většinou mikro nebo malými účetními jednotkami, a tak nejsou povinny zveřejňovat některé, mnohdy i zásadní, informace. Nároky právních předpisů jsou na každou právní formu NNO jiné, a tak je rozhodovací schopnost uživatele VZ značně omezena.

Z analýz vybraných výročních zpráv působí nejlépe z hlediska přehlednosti, dohledatelnosti informací a vypovídací schopnosti VZ sestavená organizací Nadace VIZE 97, což odráží fakt, že NOZ v § 358 přímo specifikuje položky, které musí VZ nadace nad rámec ZOÚ obsahovat. NOZ vymezuje i specifické položky pro ústavy, kterých je ale v porovnání s nároky na nadace méně. Výroční zprávu sestavenou ústavem Zlatá rybka lze ale také hodnotit jako přehlednou, precizně graficky i textově zpracovanou, uživateli navíc poskytne veškeré potřebné informace. Nadačním fondům však NOZ žádná specifika neudává, a tak je výroční zpráva sestavená Nadačním fondem Mathilda jednoznačně nejslabší.

Výroční zprávy různých forem NNO jsou tak mezi sebou v některých oblastech neporovnatelné. Tento problém by mohla vyřešit jednotná právní úprava, která by sjednotila nároky na VZ pro veškeré neziskové subjekty.

Seznam literatury

BOZDĚCHOVÁ, Alenka. Neziskové organizace. *AUDITOR* [online]. 2011, **2011(7)**, 14-18 [cit. 2022-10-23]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/3022/casopis-auditor-c-7-2011.pdf>

BOZDĚCHOVÁ, Alenka. Poskytování dotací z rozpočtu obce nestátním neziskovým organizacím. *AUDITOR* [online]. 2012, **2012(7)**, 26-28 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/3032/casopis-auditor-c-7-2012.pdf>

DAVIES, Nigel. *Companion Guide for Not-for-profits to the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs)* [online]. In: . London, 2015, s. 1-28 [cit. 2022-12-01]. Dostupné z: <https://www.accaglobal.com/crsh/en/technical-activities/technical-resources-search/2015/october/companion-guide-nfp-ifs-sme.html>

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii. 2.*, aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-103-3.

KRYŠKOVÁ, Šárka. *Nestátní neziskové organizace – právní úprava, účetnictví, audit, daně*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-378-0.

MATHILDA. *Statut* [online]. Praha: Nadační fond Mathilda, 2016 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=42501649&subjektId=693337&spis=383520>

MATHILDA. *Výroční zpráva* [online]. Praha: Nadační fond Mathilda, 2020 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://mathilda.cz/wp-content/uploads/2022/10/vyrocnizprava-2020.pdf>

MATHILDA. *Výroční zpráva* [online]. Praha: Nadační fond Mathilda, 2021 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://mathilda.cz/wp-content/uploads/2022/10/vyrocnizprava-2021.pdf>

MATHILDA. *Zakladatelské dokumenty* [online]. Praha: Nadační fond Mathilda, 2010 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=13928398&subjektId=693337&spis=383520>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů* [online]. 4.

Praha: Ministerstvo financí ČR, 2016 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Ucetnictvi_2016_Ceske-ucetni-standardy-pro-504-2002.pdf

MÜLLEROVÁ, Libuše. Dotace v interpretacích Národní účetní rady. *AUDITOR* [online]. 2014, **2014**(1), 25-29 [cit. 2022-11-07]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/3046/casopis-auditor-c-1-2014.pdf>

NÁHLOVSKÁ, Jitka. Dotace na pořízení majetku v neziskových organizacích. *AUDITOR* [online]. 2011, **2011**(7), 22 [cit. 2022-10-23]. ISSN 1210-9096. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/3022/casopis-auditor-c-7-2011.pdf>

NEBUŽELSKÁ, Miroslava. Dotace v prostředí nestátních neziskových organizací. *AUDITOR* [online]. 2020, **2020**(6), 28-31 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/6118/2020-auditor-6.pdf>

NUSSBAUM, Martha C. *Not for Profit: Why Democracy Needs the Humanities*. New Jersey: Princeton University Press, 2016. ISBN 9780691173320.

PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 3., aktualizované vydání. Praha: GRADA, 2018. ISBN 978-80-271-2117-5.

PELIKÁNOVÁ, Anna. *Sbírka souvztažností pro nestátní neziskovky*. Praha: GRADA, 2019. ISBN 978-80-271-0340-9.

SMETANOVÁ, Martina. Nestátní neziskové organizace. *AUDITOR* [online]. 2015, **2015**(6), 9-13 [cit. 2022-10-23]. ISSN 1210-9096. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/3061/casopis-auditor-c-6-2015.pdf>

SMETANOVÁ, Martina. Účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání. *AUDITOR* [online]. 2011, **2011**(7), 10-13 [cit. 2022-10-23]. ISSN 1210-9096. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/3022/casopis-auditor-c-7-2011.pdf>

SVBOBODA, Michal. Účetní zachycení přijatých investičních dotací. *AUDITOR* [online]. 2020, **2020**(6), 23-27 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/6118/2020-auditor-6.pdf>

TRUHLÁŘOVÁ, Eva. Složitý svět dotací v ČR. *AUDITOR* [online]. 2014, **2014**(1), 5-9 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/3046/casopis-auditor-c-1-2014.pdf>

VIZE 97. *Statut* [online]. Praha: VIZE 97, 2014 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=17564833&subjektId=498342&spis=382745)

[detail?dokument=17564833&subjektId=498342&spis=382745](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=17564833&subjektId=498342&spis=382745)

VIZE 97. *Výroční zpráva* [online]. Praha: VIZE 97, 2018 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58907903&subjektId=498342&spis=382745)

[detail?dokument=58907903&subjektId=498342&spis=382745](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58907903&subjektId=498342&spis=382745)

VIZE 97. *Výroční zpráva* [online]. Praha: VIZE 97, 2019 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=62988764&subjektId=498342&spis=382745)

[detail?dokument=62988764&subjektId=498342&spis=382745](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=62988764&subjektId=498342&spis=382745)

VIZE 97. *Výroční zpráva* [online]. Praha: VIZE 97, 2020 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=70646235&subjektId=498342&spis=382745)

[detail?dokument=70646235&subjektId=498342&spis=382745](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=70646235&subjektId=498342&spis=382745)

VIZE 97. *Zakladatelské dokumenty* [online]. Praha: VIZE 97, 2019 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=60046441&subjektId=498342&spis=382745)

[detail?dokument=60046441&subjektId=498342&spis=382745](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=60046441&subjektId=498342&spis=382745)

Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-504>

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích. *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-424>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-248>

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>

Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích. *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-341>

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. *Sbírka zákonů* [online]. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

ZELENKA, Vladimír. Metodická pomůcka k poskytování auditorských služeb u nestátních nevýdělečných organizací. *AUDITOR* [online]. 2019, **2019**(10), 1-20 [cit. 2022-11-20]. Dostupné z: <https://www.kacr.cz/file/5990/auditor-10-priloha-metodicka-prirucka.pdf>

ZLATÁ RYBKA. *Výroční zpráva* [online]. Praha: Zlatá rybka, 2015 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=44379247&subjektId=889962&spis=974640>

ZLATÁ RYBKA. *Výroční zpráva* [online]. Praha: Zlatá rybka, 2016 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=49489026&subjektId=889962&spis=974640>

ZLATÁ RYBKA. *Výroční zpráva* [online]. Praha: Zlatá rybka, 2017 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=53715749&subjektId=889962&spis=974640>

ZLATÁ RYBKA. *Výroční zpráva* [online]. Praha: Zlatá rybka, 2018 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58258222&subjektId=889962&spis=974640>

ZLATÁ RYBKA. *Výroční zpráva* [online]. Praha: Zlatá rybka, 2019 [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=62104029&subjektId=889962&spis=974640>

ZLATÁ RYBKA. *Výroční zpráva* [online]. Praha: Zlatá rybka, 2020 [cit. 2022-12-02].
Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=67475346&subjektId=889962&spis=974640>

ZLATÁ RYBKA. *Zakladatelské dokumenty* [online]. Praha: Zlatá rybka, 2015 [cit. 2022-12-02].
Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=21358151&subjektId=889962&spis=974640>

ZLATÁ RYBKA. *Zakladatelské dokumenty* [online]. Praha: Zlatá rybka, 2021 [cit. 2022-12-02].
Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=69661403&subjektId=889962&spis=974640>

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obr. 1 Nejpočetnější právní formy NNO v ČR k 29.2.2020	11
Obr. 2 Hierarchie účetních předpisů NNO	13
Obr. 3 Struktura nákladů, Zlatá rybka, 2020	38
Obr. 4 Podíl správních nákladů na celkových nákladech, Zlatá rybka, 2020 (v tis. Kč)	39
Obr. 5 Struktura výnosů, VIZE 97, 2020 (v tis. Kč)	43
Obr. 6 Podíl výnosů z hlavní a vedlejší činnosti na celkových výnosech, VIZE 97, 2018-2020	45
Obr. 7 Struktura nákladů, VIZE 97, 2020	46
Obr. 8 Struktura výnosů, Mathilda, 2020 (v tis. Kč)	49
Obr. 9 Struktura nákladů, Mathilda, 2020-2021 (v tis. Kč)	50

Seznam tabulek

Tab. 1 Povinnost auditu, sestavení výroční zprávy a její uživatelé pro vybrané druhy NNO	17
Tab. 2 Nejčastější zdroje financování pro vybrané druhy NNO	20
Tab. 3 Přehled omezení podnikání speciálním právním předpisem	23
Tab. 4 Účtování přijatých investičních peněžních darů	29
Tab. 5 Účtování přijatých investičních nepeněžních darů	30
Tab. 6 Účtování přijatých neinvestičních peněžních darů	31
Tab. 7 Účtování přijatých neinvestičních nepeněžních darů	31
Tab. 8 Účtování přijatých investičních dotací	33
Tab. 9 Účtování přijatých provozních dotací	34
Tab. 10 Přijaté dary, Zlatá rybka, 2015-2020	37

Tab. 11 Vlastní zdroje, Zlatá rybka, 2020	40
Tab. 12 Přehled pohybu fondů, VIZE 97, rok 2020	43
Tab. 13 Výnosy, Mathilda, 2020-2021	49
Tab. 14 Veřejná sbírka, Mathilda, 2020-2021.....	52

Seznam příloh

Příloha 1 Přehled právních předpisů upravujících NNO	67
Příloha 2 České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.....	69
Příloha 3 Specifika a termíny zveřejnění výroční zprávy NNO	70
Příloha 4 Účtový rozvrh pro nevýdělečné organizace, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.	72
Příloha 5 Obecné účetní zásady vybraných NNO	78

Příloha 1 Přehled právních předpisů upravujících NNO

Typ NNO	Zvláštní zákon	Co musí obsahovat název	Základní dokument, závazná norma	Nejvyšší orgán	Statutární orgán
Spolek	89/2002 Sb.	„spolek“ nebo „zapsaný spolek“ nebo zkratku „z. s.“	Stanovy obsahující např. název a sídlo spolku, jeho účel, práva a povinnosti členů vůči spolku, určení statutárního orgánu	Určen stanovami, jinak členská schůze	Určen stanovami – výbor nebo předseda
Nadace	89/2002 Sb.	„nadace“	Nadační listina obsahující např. název, sídlo, účel, zakladatele, vklady, nadační kapitál, orgány nadace Statut, ve kterém uvede minimálně podmínky pro poskytování nadačních příspěvků a způsob jednání jejích orgánů	Není určen	Správní rada
Nadační fond	89/2002 Sb.	„nadační fond“	Nadační listina	Není určen	Správní rada
Ústav	89/2002 Sb.	„ústav“ nebo zkratku „z. ú.“	Zakládací listina obsahující např. název, sídlo, účel, výši vkladu, případně jeho nepeněžitý předmět, popis vnitřní organizace ústavu	Není určen	Ředitel
Společenství vlastníků jednotek	89/2002 Sb.	„společenství vlastníků“	Stavy obsahující např. název, označení domu, pro který SVJ vzniklo, sídlo, členská práva a povinnosti vlastníků jednotek, určení orgánů, určení prvních členů statutárního orgánu, pravidla pro správu domu a pozemku a užívání společných částí, pravidla pro tvorbu rozpočtu a příspěvky	Shromáždění	Výbor, pokud není ve stanovách uvedeno, že je jím předseda
Obecně prospěšná společnost	248/1995 Sb. Zrušeno NOZ, ale existující se jím mohou řídit i nadále	„obecně prospěšná společnost“ nebo zkratku „o. p. s.“	Zakládací listina obsahující např. název a sídlo, druh obecně prospěšných služeb, které budou poskytovány, dobu, na kterou se OPS zakládá, pokud není založena na dobu neurčitou, hodnotu a označení majetkových vkladů jednotlivých zakladatelů	Není určen	Ředitel
Politická strana,	424/1991 Sb.	Není určeno	Stanovy obsahující např. název a zkratku strany a hnutí, sídlo, programové	Určen stanovami	Určen stanovami

politické hnutí			cíle, práva a povinnosti členů, organizační strukturu, způsob, jakým statutární orgány jednají a podepisují, zásady hospodaření		
Školská právnická osoba	561/2004 Sb.	§ 8a	Zřizovací listina obsahují např. název a sídlo, účel, určení orgánů	Není určen	Ředitel
Veřejná výzkumná instituce	341/2005 Sb.	„veřejná výzkumná instituce“ nebo zkratku „v. v. i.“	Zřizovací listina obsahující např. název a sídlo veřejné výzkumné instituce, určení doby, na kterou je zřizována, účel, vymezení majetku, který je vkládán do instituce, základní organizační strukturu	Není určen	Ředitel
Veřejná vysoká škola	111/1998 Sb.	Není určeno	Statut obsahující např. název, sídlo a typ vysoké školy, právní předchůdce, rámcové podmínky pro přijetí ke studiu a způsob podávání přihlášek, podmínky studia cizinců, organizační strukturu, ustanovení o poplatcích spojených se studiem	Není určen	V případech, kdy zvláštní předpis předpokládá působnost statutárního orgánu, plní ji rektor
Církev a náboženská společnost	3/2002 Sb.	Není určeno	Základní dokument obsahující např. název církve a náboženské společnosti, poslání, sídlo, označení statutárního orgánu, organizační strukturu, zásady hospodaření, práva a povinnosti osob hlásících se k církvi	Může být určen základním dokumentem	Určen základním dokumentem
Zájmové sdružení právnických osob	40/1964 Sb. Zrušeno NOZ, ale existující se jím mohou řídit i nadále	Není určeno	Stanovy obsahující např. název, sídlo, předmět činnosti, úpravu majetkových poměrů, vznik a zánik členství, práva a povinnost členů, orgány sdružení, způsob zrušení sdružení a naložení s jeho likvidačním zůstatkem	Může být určen stanovami	Určen zakl. aktem a stanovami

**Příloha 2 České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují
podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů**

	Název
401	Účty a zásady účtování na účtech
402	Otevírání a zavírání účetních knih
403	Inventarizační rozdíly
404	Kurové rozdíly
405	Deriváty
406	Operace s cennými papíry a podíly
407	Opravné položky k pohledávkám, rezervy a pohledávky po lhůtě splatnosti
408	Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
409	Dlouhodobý majetek
410	Zásoby
411	Zúčtovací vztahy
412	Náklady a výnosy
413	Vlastní zdroje a dlouhodobé závazky
414	Přechod z jednoduchého účetnictví na účetnictví

Příloha 3 Specifika a termíny zveřejnění výroční zprávy NNO

Typ NNO	Specifika VZ nad rámec ZOÚ	Termín zveřejnění VZ
Spolek	Ne	Do 30 dnů od schválení, nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne
Nadace	Dle § 358 NOZ např.: <ul style="list-style-type: none"> - účetní závěrka, - přehled o veškeré činnosti nadace včetně jejího zhodnocení, - přehled o vlastním majetku a závazcích, - u jednotlivých nadačních darů přehled o osobách, které poskytly nadační dar v hodnotě vyšší než 10 000 Kč, - přehled o tom, jak byl majetek nadace použit, - přehled o osobách, kterým byl poskytnut nadační příspěvek v hodnotě vyšší než 10 000 Kč, - zhodnocení, zda nadace při svém hospodaření dodržela pravidla pro poskytování nadačních příspěvků podle § 252 až 356, a přehled nákladů na vlastní správu, - zhodnocení základních údajů roční účetní závěrky a zprávu auditora, je-li nadace povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem. 	Do 30 dnů od jejího schválení správní radou, nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne
Nadační fond	Ne	Do 30 dnů od schválení, nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne
Ústav	Dle § 416 NOZ, např.: <ul style="list-style-type: none"> - významnější údaje o činnosti a hospodaření ústavu, - plnění poskytnutá členům orgánů ústavu, - změny zakladatelského právního jednání, - změny členství v orgánech ústavu. 	Do 6 měsíců od skončení účetního období
Společenství vlastníků jednotek	Ne	Do 30 dnů od schválení, nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne
Obecně prospěšná společnost	Dle § 21 zákona č. 248/1995 Sb. např.: <ul style="list-style-type: none"> - informace o všech činnostech uskutečněných v ÚO v rámci obecně prospěšných služeb a doplňkové činnosti a jejich zhodnocení, - informace o lidských zdrojích, - informace o výnosech v členění podle zdrojů, - informace o vývoji a stavu fondů. 	V termínu stanoveném správní radou, nejpozději do 6 měsíců po skončení ÚO
Politická strana a politické hnutí	Dle § 19h zákona č. 424/1991 Sb. např.: <ul style="list-style-type: none"> - účetní závěrka, - zpráva auditora o ověření ÚZ (s výrokem bez výhrad), - přehled o celkových příjmech, 	Do 1.4. následujícího období

	<ul style="list-style-type: none"> - přehled o mzdových výdajích, - přehled o celkových výdajích na daně a poplatky, - výdaje na volby, - přehled o dárcích a jejich darech. 	
Školská právnická osoba	Ne	Není upraveno
Veřejné výzkumné instituce	<p>Dle § 30 zákona č. 341/2005 Sb. např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti, - informace o změnách zřizovací listiny, - hodnocení hlavní činnosti, - hodnocení další a jiné činnosti, - informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření, - stanoviska dozorčí rady. 	Do 30.6. s výjimkou prvního roku po vzniku v. v. i., kdy tato lhůta může být až 1 rok
Veřejná vysoká škola	<p>Dle § 21 odst. 2 a 3 zákona č. 111/1998 Sb. Výroční zpráva o činnosti např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehled vykonávaných činností, - rámcové výsledky hodnocení činnosti vysoké školy, - změny vnitřních předpisů, změny v orgánech VŠ, - další údaje stanovené správní radou. <p>Výroční zpráva o hospodaření např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roční ÚZ, - výrok auditora, pokud byla ÚZ auditorem ověřena, - přehled o peněžních příjmech a výdajích, - vývoj a konečný stav fondů, - stav a pohyb majetku a závazků, - objem nákladů v členění na náklady pro plnění doplňkových a ostatních činností. 	V termínu a formě stanovené ministrem v opatření zveřejněném ve Věstníku ministerstva
Církev a náboženská spol.	<p>Dle § 16a odst. 5 zákona č. 3/2002 Sb. např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehled činností vykonávaných v průběhu předchozího kalendářního roku, - účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených, - výrok auditora, - přehled o peněžních příjmech a výdajích, - vývoj a konečný stav fondů účelového zařízení, - stav a pohyb majetku účelového zařízení. 	Není upravena lhůta ani způsob zveřejnění
Zájmové sdružení právnických osob	Ne	Do 30 dnů od schválení, nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne

Příloha 4 Účtový rozvrh pro nevýdělečné organizace, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

01 Dlouhodobý nehmotný majetek

- 012 Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 013 Software
- 014 Ocenitelná práva
- 018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek
- 019 Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

02 Dlouhodobý hmotný majetek odepisovaný

- 021 Stavby
- 022 Hmotné movité věci a jejich soubory
- 025 Pěstitelské celky trvalých porostů
- 026 Dospělá zvířata a jejich skupiny
- 028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek
- 029 Ostatní dlouhodobý hmotný majetek

03 Dlouhodobý hmotný majetek neodepisovaný

- 031 Pozemky
- 032 Umělecká díla, předměty a sbírky

04 Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

- 041 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
- 042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

05 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

- 051 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek

06 Dlouhodobý finanční majetek

- 061 Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba
- 062 Podíly – podstatný vliv
- 063 Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 064 Pořízení dlouhodobého finančního majetku
- 066 Zápůjčky organizačním složkám
- 067 Ostatní dlouhodobé zápůjčky
- 069 Ostatní dlouhodobý finanční majetek

07 Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku

- 072 Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 Oprávky k softwaru
- 074 Oprávky k ocenitelným právům
- 078 Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku
- 079 Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku

- 08 Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku**
- 081 Oprávky ke stavbám
- 082 Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům
- 085 Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 086 Oprávky k dospělým zvířatům a jejich skupinám
- 088 Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku
- 089 Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku

Účtová třída 1 – Zásoby

- 11 Materiál**
- 111 Pořízení materiálu
- 112 Materiál na skladě
- 113 Poskytnuté zálohy na materiál
- 119 Materiál na cestě

- 12 Zásoby vlastní výroby**
- 121 Nedokončená výroba
- 122 Polotovary vlastní výroby
- 123 Výrobky
- 124 Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny
- 125 Poskytnuté zálohy na zvířata

- 13 Zboží**
- 131 Pořízení zboží
- 132 Zboží na skladě
- 133 Poskytnuté zálohy na zboží
- 139 Zboží na cestě

Účtová třída 2 – Finanční účty

- 21 Peněžní prostředky v pokladně**
- 211 Peněžní prostředky v pokladně
- 213 Ceniny

- 22 Peněžní prostředky na účtech**
- 221 Peněžní prostředky na účtech

- 23 Krátkodobé úvěry**
- 231 Krátkodobé úvěry
- 232 Eskontní úvěry

- 24 Jiné krátkodobé finanční výpomoci**
- 241 Vydané krátkodobé dluhopisy
- 249 Ostatní krátkodobé finanční výpomoci

- 25 Krátkodobý finanční majetek**
- 251 Majetkové cenné papíry k obchodování
- 253 Dluhové cenné papíry k obchodování
- 254 Vlastní dluhopisy
- 256 Ostatní cenné papíry
- 259 Pořízení krátkodobého finančního majetku

26 Převody mezi finančními účty

261 Peníze na cestě

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

31 Pohledávky

311 Odběratelé

312 Směnky k inkasu

313 Pohledávky za eskontované cenné papíry

314 Poskytnuté provozní zálohy

315 Ostatní pohledávky

32 Závazky

321 Dodavatelé

322 Směnky k úhradě

324 Přijaté zálohy

325 Ostatní závazky

33 Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

331 Zaměstnanci

333 Ostatní závazky vůči zaměstnancům

335 Pohledávky za zaměstnanci

336 Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění

34 Zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování

341 Daň z příjmů

342 Ostatní přímé daně

343 Daň z přidané hodnoty

345 Ostatní daně a poplatky

346 Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem

348 Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků

35 Pohledávky za společnostmi

358 Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti

36 Závazky ke společnosti a závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů

367 Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů

368 Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti

37 Jiné pohledávky a závazky

373 Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí

374 Závazky z pevných termínovaných operací a opcí

375 Pohledávky z vydaných dluhopisů

378 Jiné pohledávky

379 Jiné závazky

38 Přechodné účty aktiv a pasiv

- 381 Náklady příštích období
- 383 Výdaje příštích období
- 384 Výnosy příštích období
- 385 Příjmy příštích období
- 388 Dohadné účty aktivní
- 389 Dohadné účty pasivní

Účtová třída 4 – Volná**Účtová třída 5 – Náklady****50 Spotřebované nákupy**

- 501 Spotřeba materiálu
- 502 Spotřeba energie
- 503 Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek
- 504 Prodané zboží

51 Služby

- 511 Opravy a udržování
- 512 Cestovné
- 513 Náklady na reprezentaci
- 518 Ostatní služby

52 Osobní náklady

- 521 Mzdové náklady
- 524 Zákonné sociální pojištění
- 525 Ostatní sociální pojištění
- 527 Zákonné sociální náklady
- 528 Ostatní sociální náklady

53 Daně a poplatky

- 531 Daň silniční
- 532 Daň z nemovitých věcí
- 538 Ostatní daně a poplatky

54 Ostatní náklady

- 541 Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 542 Ostatní pokuty a penále
- 543 Odpis nedobytné pohledávky
- 544 Nákladové úroky
- 545 Kursové ztráty
- 546 Dary
- 548 Manka a škody
- 549 Jiné ostatní náklady

55 Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek

- 551 Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 552 Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 553 Prodané cenné papíry a podíly
- 554 Prodaný materiál
- 556 Tvorba a použití rezerv
- 559 Tvorba a použití opravných položek

56 Změna stavu zásob vlastní činnosti

- 561 Změna stavu nedokončené výroby
- 562 Změna stavu polotovarů
- 563 Změna stavu výrobků
- 564 Změna stavu zvířat

57 Aktivace

- 571 Aktivace materiálu a zboží
- 572 Aktivace vnitroorganizačních služeb
- 573 Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
- 574 Aktivace dlouhodobého hmotného majetku

58 Poskytnuté příspěvky

- 581 Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami
- 582 Poskytnuté členské příspěvky

59 Daň z příjmů

- 591 Daň z příjmů
- 595 Dodatečné odvody daně z příjmů

Účtová třída 6 – Výnosy

60 Tržby za vlastní výkony a za zboží

- 601 Tržby za vlastní výrobky
- 602 Tržby z prodeje služeb
- 604 Tržby za prodané zboží

64 Ostatní výnosy

- 641 Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 642 Ostatní pokuty a penále
- 643 Platby za odepsané pohledávky
- 644 Výnosové úroky
- 645 Kursové zisky
- 648 Zúčtování fondů
- 649 Jiné ostatní výnosy

65 Tržby z prodeje majetku

- 652 Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- 653 Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
- 654 Tržby z prodeje materiálu
- 655 Výnosy z krátkodobého finančního majetku
- 657 Výnosy z dlouhodobého finančního majetku

- 68 Přijaté příspěvky**
- 681 Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami
- 682 Přijaté příspěvky (dary)
- 684 Přijaté členské příspěvky

69 Provozní dotace

- 691 Provozní dotace

Účtová třída 7 a 8 – Účetní jednotky použijí účty účtové třídy 7 a 8 podle vnitřního předpisu.

Účtová třída 9 – Vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé úvěry a zápůjčky, závěrkové a podrozvahové účty

90 Vlastní jmění

- 901 Vlastní jmění

91 Fondy

- 911 Fondy

92 Oceňovací rozdíly

- 921 Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků

93 Výsledek hospodaření

- 931 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
- 932 Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let

94 Rezervy

- 941 Rezervy

95 Dlouhodobé úvěry a závazky

- 951 Dlouhodobé úvěry
- 953 Vydané dluhopisy
- 954 Závazky z pronájmu
- 955 Přijaté dlouhodobé zálohy
- 958 Dlouhodobé směnky k úhradě
- 959 Ostatní dlouhodobé závazky

96 Závěrkové účty

- 961 Počáteční účet rozvahový
- 962 Konečný účet rozvahový
- 963 Účet výsledku hospodaření

97-99 Podrozvahové účty

Příloha 5 Obecné účetní zásady vybraných NNO

	Zlatá rybka	VIZE 97	NF Mathilda
Dlouhodobý hmotný majetek	Majetek s dobou použitelnosti delší než 1 rok a s pořizovací cenou vyšší než 40 tisíc Kč. <i>HM v PC nižší než 40 tisíc Kč účtuje organizace do nákladů, HM v PC vyšší než 2 tisíce Kč, ale nižší než 40 tisíc Kč s dobou použitelnosti delší než 1 rok eviduje organizace v operativní evidenci.</i>	DHM nad 40 tisíc Kč se odepisuje po dobu ekonomické životnosti. DHM od 3 tisíce Kč do 40 tisíc Kč je rovnoměrně odepisován po dobu dvou let. TZH zvyšuje PC majetku. Opravy a údržba se účtují do nákladů. Odpisy jsou vypočteny na základě PC a předpokládané doby životnosti.	Dlouhodobý majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související. Odpisy jsou vypočteny na základě pořizovací ceny a předpokládané doby životnosti příslušného majetku.
Dlouhodobý nehmotný majetek	Ústav žádný DNM neviduje.	DNM nad 60 tisíc Kč se odepisuje po dobu ekonomické životnosti.. DNM s PC 7-60 tisíc Kč je rovnoměrně odepisován po dobu dvou let. Náklady na TZH zvyšují PC majetku.. Opravy a údržba se účtují do nákladů.	Dlouhodobý majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související. Odpisy jsou vypočteny na základě pořizovací ceny a předpokládané doby životnosti příslušného majetku.
Cenné papíry a podíly	Ústav žádné CP a podíly nevlastní.	Krátkodobý finanční majetek tvoří cenné papíry k obchodování, dluhové cenné papíry se splatností do 1 roku držené do splatnosti a ostatní realizovatelné cenné papíry.	Oceněny ve jmenovité hodnotě.
Zásoby	Oceňován v pořizovacích cenách (PC zahrnuje cenu pořízení), úbytek materiálu oceňován metodou FIFO, účtování způsobem B.	Darované zásoby jsou oceňovány v reprodukčních PC (zejména předměty přijaté formou nepeněžních darů). Opravná položka je tvořena na základě analýzy jednotlivých položek a jejich očekávaného využití. Úbytek zásob stejného druhu se oceňuje metodou váženého aritmetického průměru.	Zásoby se oceňují v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související.

Pohledávky	Oceňovány jmenovitou hodnotou, o tvorbě opravné položky může rozhodnout ředitel, běžně je organizace netvoří	Oceňují se jmenovitou hodnotou. Na základě individuálního posouzení pohledávek a pravděpodobnosti jejich úhrady tvoří nadace účetní opravné položky.	Oceněny ve jmenovité hodnotě. Opravné položky k pohledávkám nebyly tvořeny, neboť nebylo zjištěno jejich přechodné znehodnocení.
Cizoměnové transakce	Majetek a závazky pořízené v cizí měně se oceňují v českých korunách denním kurzem vyhlášeném ČNB a k rozvahovému dni jsou rovněž přepočteny kurzem vyhlášeným ČNB platným k 31.12. Realizované kurzové zisky a ztráty se účtují do výnosů nebo nákladů BO.	Majetek a závazky pořízené v cizí měně se oceňují v českých korunách (v kurzu ČNB platném ke dni jejich vzniku) a k rozvahovému dni byly oceněny kurzem platným k 31.12. vyhlášeným ČNB. Realizované kurzové zisky a ztráty se účtují do výnosů nebo nákladů BO. Nerealizované kurzové rozdíly vznikající z KFM se účtují do výnosů nebo nákladů BO, a to vždy k poslednímu dni kalendářního měsíce z důvodu měsíčního výkaznictví.	Majetek a závazky pořízené v cizí měně se oceňují v českých korunách v kurzu ČNB platném ke dni jejich vzniku a k rozvahovému dni byly položky peněžité povahy oceněny kurzem platným k 31.12. vyhlášeným ČNB. Realizované i nerealizované kurzové zisky a ztráty se účtují do výkazu zisku a ztráty BO.
Časové rozlišení	Organizace účtuje o nákladech příštích období. Prostřednictvím NPO časově rozlišuje náklady, které souvisí s dalším či dalšími obdobími. Organizace nerozlišuje náklady, které se každoročně opakují, a náklady, které jsou svou částkou nevýznamné, tj. do výše 2 tisíce Kč.	Výnosy a náklady se účtují časově rozlišené, tj. do období, s nímž věcně i časově souvisejí.	Není zmíněno.

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	Nikola Bojčevová		
STUDIJNÍ PROGRAM/OBOR/SPECIALIZACE	Specializace Finanční řízení		
NÁZEV PRÁCE	Dary a dotace v účetních závěrkách nestátních neziskových organizací		
VEDOUcí PRÁCE	doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.		
KATEDRA	KFU – Katedra financí a účetnictví	ROK ODEVZDÁNÍ	2022
POČET STRAN	81		
POČET OBRÁZKŮ	9		
POČET TABULEK	14		
POČET PŘÍLOH	5		
STRUČNÝ POPIS	<p>Cílem práce je podat ucelený přehled způsobů financování nestátních neziskových organizací s důrazem na dary a dotace. Za využití obsahové analýzy odborné literatury, účetní legislativy a dalších zdrojů a pomocí analýzy výročních zpráv vybraných nestátních neziskových organizací jsou identifikovány jejich nedostatky a doporučeny návrhy na zlepšení. Většina neziskových subjektů je podle nové kategorizace účetních jednotek mikro či malou účetní jednotkou, a tak nejsou povinny zveřejňovat některé, mnohdy zásadní, informace. Rozhodovací schopnost uživatelů účetních závěrek nestátních neziskových organizací je navíc omezena díky odlišným nárokům právních předpisů na obsah výročních zpráv pro jednotlivé formy NNO. Výroční zprávy různých NNO jsou tak mezi sebou v některých oblastech neporovnatelné. Tento problém by mohla vyřešit jednotná právní úprava, která by sjednotila nároky na obsah VZ pro veškeré neziskové subjekty.</p>		
KLÍČOVÁ SLOVA	Nestátní neziskové organizace, dary, dotace, financování, účetnictví, výroční zpráva, audit, fundraising		

ANNOTATION

AUTHOR	Nikola Bojčevová		
FIELD	Specialization Financial Management		
THESIS TITLE	Donations and subsidies in non-governmental non-profit organizations		
SUPERVISOR	doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.		
DEPARTMENT	KFU – Department of Finance and Accounting	YEAR	2022
NUMBER OF PAGES			
	81		
NUMBER OF PICTURES			
	9		
NUMBER OF TABLES			
	14		
NUMBER OF APPENDICES			
	5		
SUMMARY	<p>The aim of the work is to provide a comprehensive overview of the ways in which non-governmental non-profit organizations (NGO) are funded, with an emphasis on donations and subsidies. Using content analysis of professional literature, accounting legislation and other sources, and by analyzing the annual reports of selected NGO, their deficiencies are identified and suggestions for improvement are recommended. Most non-profit entities are micro or small entities, according to the new categorization of entities, thus are not required to disclose some, often essential, information. Moreover, the decision-making capacity of users of the financial statements of non-profit organizations is limited due to different legal requirements on the content of the annual reports for the different forms of NGO. The annual reports of the various forms of NGO are thus incomparable among themselves in some areas. This problem could be solved by unified legislation that would unify the content requirements for annual reports for all NGO.</p>		
KEY WORDS	Non-governmental non-profit organizations, donations, subsidies, annual report, financing, Accounting, auditing, fundraising		